

Libor Klimek

Leges

Aplikačné otázky trestu odňatia slobody na európskej úrovni

teoretik

Libor Klimek

**Aplikačné otázky trestu odňatia
slobody na európskej úrovni**

Vzor citace:

Klímek, L. *Aplikačné otázky trestu odňatia slobody na európskej úrovni*. Praha: Leges, 2024. 64 s.

Autor:

doc. JUDr. et PhDr. mult. Libor Klímek, PhD., Dr. h. c.

Recenzenti:

doc. JUDr. Bystrík Šramel, PhD. – Fakulta sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, prorektor univerzity

doc. JUDr. Eva Szabová, PhD. – Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, vedúca Katedry trestného práva a kriminológie

JUDr. Lukáš Michalov, PhD. mult. – Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, člen Katedry trestného práva; advokát

Monografia bola publikovaná v rámci projektu VEGA č. 1/0100/24 „Zavedenie európskych trestných činov do právneho poriadku Slovenskej republiky“.

Aplikačné otázky trestu odňatia slobody na európskej úrovni	Rozsah diela: 3,40 AH
---	-----------------------

Vydalo Nakladatelství Leges, s. r. o., Lublaňská 4/61, Praha 2,
v roce 2024 jako svou 977. publikaci.

Edice Teoretik

Vydání první

Návrh obálky Michaela Vydrová

Sazba Lucie Kuthanová

www.knihyleges.cz

© Libor Klímek, 2024

ISBN 978-80-7502-776-4 (e-book)

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Klimek, Libor, 1985-

Aplikačné otázky trestu odňatia slobody na európskej úrovni / Libor Klimek. -- Vy-
dání první. -- Praha : Leges, 2024. -- 1 online zdroj. -- (Teoretik)

Obsahuje bibliografii a bibliografické odkazy

ISBN 978-80-7502-776-4 (online ; pdf)

* 343.26 * 340.132 * 347.951 * (4) * (048.8) * (0.034.2:08)

– Soudní dvůr Evropské unie

– trest odnětí svobody -- země Evropské unie

– aplikace práva -- země Evropské unie

– soudní rozhodnutí a stanoviska -- země Evropské unie

– monografie

– elektronické knihy

343 - Trestní právo [16]

Obsah

Zoznam použitých skratiek	6
Úvod	8
Kapitola 1 Všeobecné východiská trestu odňatia slobody	10
1.1 Trest odňatia slobody ako sankcia v trestnom práve a jeho výkon: základné východiská	10
1.2 Uznávanie trestu odňatia slobody v cezhraničnom kontexte: základné východiská	12
Kapitola 2 Zohľadnenie trestu odňatia slobody v inom členskom štáte EÚ, ktorý sa má vykonať v štáte, v ktorom bol vyhlásený rozsudok ukladajúci súhrnný trest: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-221/19 – A. V.	16
2.1 Návrh na začatie konania	16
2.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky	16
2.3 Analýza Súdneho dvora	18
2.4 Výrok rozhodnutia	23
Kapitola 3 Skrátenie trestu odňatia slobody z dôvodu vykonanej práce počas obdobia odňatia slobody v štáte pôvodu: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-554/14 – <i>Atanas Ognyanov</i>	25
3.1 Návrh na začatie konania	25
3.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky	25
3.3 Analýza Súdneho dvora	28
3.4 Výrok rozhodnutia	34
Kapitola 4 Uznatie trestu odňatia slobody, ktorého výkon je odložený pod podmienkou zdržať sa spáchania nového trestného činu: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-2/19 – A. P.	36
4.1 Návrh na začatie konania	36
4.2 Skutkový stav a prejudiciálna otázka	36
4.3 Analýza Súdneho dvora	37
4.4 Výrok rozhodnutia	41

Kapitola 5 Zohľadnenie skoršieho odsúdenia vyhláseného v inom členskom štáte EÚ: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ	
vo veci C-390/16 – <i>Dániel Bertold Lada</i>	42
5.1 Návrh na začatie konania	42
5.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky	42
5.3 Analýza Súdneho dvora	46
5.4 Výrok rozhodnutia	49
Kapitola 6 Uloženie trestnej sankcie za trestný čin spáchaný zástupcom právnickej osoby: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ	
vo veci C-203/21 – <i>Delta Stroy 2003</i>	51
6.1 Návrh na začatie konania	51
6.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky	51
6.3 Analýza Súdneho dvora	53
6.4 Výrok rozhodnutia	56
Záver	57
Použité zdroje	60
O autorovi	63

Zoznam použitých skratiek

Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda	Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach. Úradný vestník Európskych spoločenstiev, C 239/19, 22. september 2000
EÚ	Európska únia
Charta základných práv EÚ	Charta základných práv Európskej únie. Úradný vestník EÚ, C 83/389, 30. marec 2010
rámcové rozhodnutie 2005/212/SVV o konfiškácii	rámcové rozhodnutie Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti, Úradný vestník Európskej únie, L 68/49, 15. marec 2005
rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ	rámcové rozhodnutie Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní. Úradný vestník EÚ, L 220/32, 15. august 2008
rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody	rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 327/27, 5. december 2008

rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií	rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 337/102, 16. december 2008
SR	Slovenská republika
Zmluva o EÚ	Zmluva o Európskej únii. Úradný vestník EÚ, C 83/13, 30. marec 2010
Zmluva o fungovaní EÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie. Úradný vestník EÚ, C 83/47, 30. marec 2010

Úvod

Mechanizmus uznávania trestu odňatia slobody medzi členskými štátmi EÚ, vrátane jeho následného výkonu, je jedným z nástrojov justičnej spolupráce v trestných veciach, ktorý je založený na vzájomnom uznávaní justičných rozhodnutí. Justičná spolupráca v rámci EÚ založená na mechanizme vzájomného uznávania je podporou boja proti trestnej činnosti, vrátane tzv. európskych trestných činov.¹

Za účelom zavedenia uznávania trestu odňatia slobody v kontexte EÚ bola predstavená právna úprava jednak na úrovni EÚ, ako aj na úrovni SR. Ide hlavne o *rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody alebo opatrení zahŕňajúcich pozbavenie osobnej slobody a zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v EÚ*. Na jednej strane, právna úprava regulačne obsiahla predpokladané otázky súvisiace s uznávaním trestu odňatia slobody. Na strane druhej, ani najprecíznejšia právna úprava, žiaľ, nedokáže obsiahnuť všetky potrebné otázky, hlavne jej tvorcami nepredpokladané otázky. V rámci aplikačnej praxe sa stále objavujú polemické otázky, ktorých odpoveď právna úprava nepozná, a to otvára možnosť vyjadriť sa Súdneho dvoru EÚ.²

Monografia sa zaoberá aplikačnými otázkami mechanizmu uznávania trestu odňatia slobody na európskej úrovni. Preskúmava najprv teoretické východiská tohto mechanizmu s osobitným zameraním na právny základ (Kapitola 1). Následne preskúmava aplikačné polemické otázky v (Kapitoly 2 až 6) – ide o aplikačnú prax Súdneho dvora EÚ. Pravda, náročnosť polemických otázok, ktorými sa zaoberal v rámci konaní o prejudiciálnych otázkach, je vysoká. Na strane druhej, ich spracovanie v prepojení na teoretické východiská je zrozumiteľnejšie.

Monografia je adresovaná právnej obci špecializujúcej sa v oblasti trestného práva, a to tak akademikom ako aj praktikom – advokátom, sudcom,

¹ Porovnaj: KLIMEK, L. *Základy trestného práva Európskej únie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 264 strán; KLIMEK, L. *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*. Cham: Springer, 2017, 742 strán.

² Ku kompetenciám Súdneho dvora EÚ pozri: FUNTA, R. – JURIŠ, F. – KLIMEK, L. *Európske právo, 3. doplnené a rozšírené vydanie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, 516 strán.

prokurátorom a príslušníkom Policajného zboru SR. Cenné poznatky v nej nájdu taktiež študenti doktorandského štúdia v odbore Trestné právo.

Kapitola 1

Všeobecné východiská trestu odňatia slobody

1.1 Trest odňatia slobody ako sankcia v trestnom práve a jeho výkon: základné východiská

Trest odňatia slobody v teórii trestného práva je považovaný za **univerzálny a zároveň najprísnejší druh sankcie v trestnom práve**. Je zásahom do základných práv a slobôd – napr. do osobnej slobody.³ Ako poukázal *Michalov*, ide o krajný prostriedok štátneho donútenia ako nevyhnutný následok spáchania trestného činu, ktorý má v sebe odrážať aspekt tak individuálnej, ako aj generálnej prevencie.⁴ Slovenský Trestný zákon č. 300/2005 Z. z.⁵ umožňuje uložiť trest odňatia slobody za každý trestný čin, pokiaľ ide o fyzické osoby.

Trestný zákon výslovne upravuje, že „[z]a spáchané trestné činy môže súd uložiť páchateľovi, ktorý je fyzickou osobou ... trest odňatia slobody“.⁶ Trestný zákon dodáva, že „[t]rest odňatia slobody možno uložiť ako trest na určitú dobu, najviac na dvadsaťpäť rokov alebo ako trest odňatia slobody na doživotie“.⁷ Výkon trestu odňatia slobody je upravený jednak Trestným poriadkom č. 301/2005 Z. z.,⁸ ako aj zákonom č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody.⁹ Počas výkonu trestu odňatia slobody je odsúdený povinný strieť množstvo obmedzení, ktoré do veľkej miery limitujú jeho status.¹⁰

Kým v minulosti trest odňatia bol vykonávaný výlučne vo vnútroštátnych podmienkach, v súčasnosti sú uplatniteľné mechanizmy jeho výkonu

³ IVOR, J. – POLÁK, P. – ZÁHORA, J. *Trestné právo hmotné I: Všeobecná časť*, 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, s. 379; MENCEROVÁ, I. a kol.: *Trestné právo hmotné: Všeobecná časť*, 3. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2021, s. 312.

⁴ MICHALOV, L. *Výkon trestu odňatia slobody a jeho vývoj*. Praha: C. H. Beck, 2024, s. VII.

⁵ Zákon Národnej rady SR č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

⁶ § 32 písm. a) Trestného zákona.

⁷ § 46 Trestného zákona.

⁸ Zákon Národnej rady SR č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

⁹ Zákon Národnej rady SR č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

¹⁰ ROMŽA, S. *Výkon trestu odňatia slobody v Slovenskej republike, analýza a zhodnotenie právnej úpravy, de lege lata*. In: *Forenzná veda, právo, kriminalistika*, č. 2/2020, s. 213.

v inom štáte. Na jednej strane, v minulosti podmienky jeho výkonu boli považované za nehumánne.¹¹ Zmena nastala v stredoveku – napr. v období osvietenstva sa začali budovať prvé typické väzenia s klasickou architektúrou, do ktorých boli zavádzané viaceré klasické väzenské systémy. Išlo síce o veľký posun vpred, avšak vhodný systém trestania sa stále len hľadal a trestná politika formovala, čo neprispelo k humánosti nových spôsobov trestania a väzenských systémov.¹² V dnešných dňoch výkon trestu odňatia je možný aj v zahraničí – hlavne k kontexte EÚ.

Právnym základom uznávania trestov odňatia slobody v EÚ v právnom poriadku SR je **zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v EÚ.**¹³ Tento zákon upravuje postup orgánov SR pri, *po prvé*, odovzdaní rozhodnutia, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody, vydaného súdom v trestnom konaní na jeho uznanie a výkon v inom členskom štáte EÚ s cieľom uľahčiť sociálnu nápravu odsúdeného, a *po druhé*, uznávaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom členského štátu EÚ v trestnom konaní. Zákon je výsledkom zavedenia (implementácie) požiadaviek EÚ vyplývajúcich z rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody alebo opatrení zahŕňajúcich pozbavenie osobnej slobody¹⁴ (bližšie pozri text nižšie). Najvyšší súd SR opakovane uviedol, že konanie na

¹¹ Bližšie pozri: FÁBRY, A. *Väznenie. História a súčasnosť*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, 240 strán.

¹² Bližšie pozri: BECCARIA, C. *O zločinoch a trestoch*. Bratislava: Kalligram, 2009, 128 strán.

¹³ Zákon Národnej rady SR č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v EÚ v znení neskorších predpisov. Bližšie pozri: KLIMEK, L. *Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii: Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022, 416 strán.

¹⁴ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukládajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 327/27, 5. december 2008.

základe zákona zákon č. 549/2011 Z. z. má špecifický, nostrifikačný charakter.¹⁵ Potvrdil, že ide o osobitný druh konania.¹⁶

Je potrebné dodať, že zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí upravuje uznávanie rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia *spojená* s odňatím slobody. Existuje taktiež právna úprava uznávania rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia *nespojená* s odňatím slobody. Ide o zákon č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody.¹⁷ Týmto zákonom bolo do právneho poriadku SR zavedené (implementované) rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií¹⁸ (bližšie pozri text nižšie).

1.2 Uznávanie trestu odňatia slobody v cezhraničnom kontexte: základné východiská

K výkonu trestu odňatia môže dôjsť aj v zahraničí – v našich podmienkach hlavne v kontexte EÚ. Základom pre takýto postup je mechanizmus vzájomného uznávania justičných rozhodnutí, ktorý nedávno predstavila EÚ.

Vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí je **klúčovou formou spolupráce medzi v trestných veciach členskými štátmi EÚ**. Jeho realizácia sa stala jedným z hlavných okruhov aktivity EÚ v oblasti trestného práva, pričom má od neho veľké očakávania.

¹⁵ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015 sp. zn. 4 Urto 1/2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. mája 2017 sp. zn. 4 Urto 4/2017, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2017 sp. zn. 4 Urto 2/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. februára 2016 sp. zn. 4 Urto 1/2016.

¹⁶ Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. apríla 2018 sp. zn. 5 Urto 3/2018.

¹⁷ Zákon Národnej rady SR č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v EÚ v znení neskorších predpisov. Bližšie pozri: KLIMEK, L. *Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii: Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, 228 strán.

¹⁸ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 337/102, 16. december 2008.

Vzájomné uznávanie v trestnoprávnom kontexte možno definovať ako **zásadu uznávajúcu justičné rozhodnutia iného členského štátu EÚ, ktorý rieši niektoré záležitosti rovnakým alebo podobným spôsobom ako iný členský štát, no jeho výsledky sú prijímané ako rovnocenné rozhodnutie, a to s minimálnymi formalitami.** Rozhodnutia sú prijímané, aj keď porovnateľný orgán ani nemusí existovať, alebo nemôže prijať takéto rozhodnutia, alebo dokonca by zaujal úplne rozdielne rozhodnutie v porovnateľnom prípade. Zmysel vzájomného uznávania teda spočíva v tom, že **rozhodnutia či rozsudky prijaté v jednom členskom štáte EÚ sú uznané a vykonateľné v inom členskom štáte.**¹⁹

Zmluva o fungovaní Európskej únie očakáva,²⁰ že **justičná spolupráca v trestných veciach v EÚ je založená na vzájomnom uznávaní justičných rozhodnutí v členských štátoch EÚ** a zahŕňa aproximáciu právnych predpisov členských štátov EÚ.²¹

Súdny dvor EÚ považuje vzájomné uznávanie za povinnosť. Napríklad v prípade európskeho zatykača sa neraz vyjadril, že členské štáty EÚ sú v princípe povinné konať – napríklad rozhodnutia vo veci C-261/09, *Gaetano Mantello*²², vo veci C-42/11, *Lopes Da Silva Jorge*²³ a vo veci C-168/13 PPU, *Jeremy F.*²⁴

Pokiaľ ide o **uplatniteľnú právnu úpravu v oblasti uznávania trestu odňatia slobody a s ním súvisiacich otázok v kontexte EÚ**, možno poukázať najmä na tieto právne predpisy:

- **Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody alebo opatrení zahŕňajúcich pozbavenie osobnej slobody**

¹⁹ Porovnaj: KLIMEK, L. *Základy trestného práva Európskej únie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 264 strán; KLIMEK, L. *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*. Cham: Springer, 2017, 742 strán.

²⁰ Zmluva o fungovaní EÚ v znení Lisabonskej zmluvy. Úradný vestník Európskej únie, C 83/47, 30. marec 2010.

²¹ Čl. 82 ods. 1 prvá veta Zmluvy o fungovaní EÚ.

²² Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 16. novembra 2010 vo veci C-261/09, *Gaetano Mantello*.

²³ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. septembra 2012 vo veci C-42/11, *Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge*.

²⁴ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 30. mája 2013 vo veci C-168/13 PPU, *Jeremy F. proti Premier ministre*.

body²⁵ (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody“). Účelom tohto rámcového rozhodnutia je vytvoriť pravidlá, podľa ktorých členský štát EÚ uzná rozsudok a vykoná trest, a to trestu odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúceho pozbavenie osobnej slobody.

- **Rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcií**²⁶ (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií“). Cieľom tohto rámcového rozhodnutia je uľahčenie sociálnej nápravy odsúdených osôb, zlepšenie ochrany obetí a širokej verejnosti a uľahčenie uplatňovania vhodných probačných opatrení a alternatívnych sankcií v prípadoch páchatelov, ktorí nežijú v štáte odsúdenia. Na účely dosiahnutia týchto cieľov toto rámcové rozhodnutie ustanovuje pravidlá, podľa ktorých iný členský štát než členský štát, v ktorom bola dotknutá osoba odsúdená, uznáva rozsudky a prípadné probačné rozhodnutia a dohliada na probačné opatrenia uložené na základe takého rozsudku alebo alternatívne sankcie uvedené v takomto rozsudku a prijíma všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s týmto rozsudkom.
- **Rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch EÚ v novom trestnom konaní**²⁷ (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ“). Účelom tohto rámcového rozhodnutia je stanoviť podmienky, za ktorých sa v trestnom konaní proti osobe v členskom štáte EÚ zohľadňujú predchádzajúce odsúdenia vyhlásené proti tejto osobe za iné skutky v iných členských štátoch.

²⁵ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 327/27, 5. december 2008.

²⁶ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 337/102, 16. december 2008.

²⁷ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní. Úradný vestník EÚ, L 220/32, 15. august 2008.

V súvislosti s uvedenými právnymi predpismi EÚ sa objavili polemické otázky v kontexte trestu odňatia slobody a s ním súvisiacich polemík. V osobitných kapitolách sú analyzované takéto polemické otázky, ktoré boli predmetmi konaní na Súdnom dvore EÚ a to vo veci C-221/19, *A. V.*²⁸ (Kapitola 2), vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*²⁹ (Kapitola 3), vo veci C-2/19, *A. P.*³⁰ (Kapitola 4), vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*³¹ (Kapitola 5), ako aj vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*³² (Kapitola 6).

²⁸ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 15. apríla 2021 vo veci C-221/19, *A. V.*

²⁹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 8. novembra 2016 vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*.

³⁰ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 26. marca 2020 vo veci C-2/19, *A. P.*

³¹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. júla 2018 vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*.

³² Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. novembra 2022 vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*.

Kapitola 2

Zohľadnenie trestu odňatia slobody

v inom členskom štáte EÚ, ktorý sa má vykonať
v štáte, v ktorom bol vyhlásený rozsudok ukladajúci
súhrnný trest: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ
vo veci C-221/19 – A. V.

2.1 Návrh na začatie konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom EÚ vo veci C-221/19, A. V.³³ sa týka výkladu čl. 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ, ako aj čl. 8 ods. 2 až 4, čl. 17 ods. 1 prvej vety a čl. 19 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody.

Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktorého predmetom je vyhlásenie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest voči A. V., ktorý zahŕňa najmä trest odňatia slobody uložený súdom iného členského štátu EÚ a uznaný na účely jeho výkonu v Poľsku.

2.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky³⁴

Dňa 31. júla 2018 A. V., poľský štátny príslušník, podal v Poľsku na Krajský súd Gdaňsk (*Sąd Okręgowy w Gdańsku*) návrh na vydanie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest obsahujúceho dva tresty odňatia slobody, ktoré boli uložené A. V., a to jednak trest, ktorý uložil v Nemecku Krajinský súd Lüneburg (*Landgericht Lüneburg*) rozsudkom z 15. februára 2017, uznaným na účely jeho výkonu v Poľsku uznesením vnútroštátneho súdu z 12. januára 2018, ktorý má A. V. vykonať od 1. septembra 2016 do 29. novembra 2021, ako aj jednak trest, ktorý uložil vnútroštátny súd rozsudkom z 24. februára 2010, ktorý má A. V. vykonať od 29. novembra 2021 do 30. marca 2030. Vnúť-

³³ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 15. apríla 2021 vo veci C-221/19, A. V.

³⁴ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-221/19, A. V. – body 17 až 23.

roštátny súd spresňuje, že právna kvalifikácia aktov, ktoré viedli k vydaniu rozsudku Krajinský súd Lüneburg, zodpovedá právnej kvalifikácii podľa poľského práva a že dĺžka trestu odňatia slobody, ktorý sa má vykonať v Poľsku, je v dôsledku uznania tohto rozsudku rovnaká ako dĺžka trestu uloženého nemeckým súdom, teda päť rokov a tri mesiace. Vo svojom návrhu na vydanie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest A. V. tvrdí, že vzhľadom na to, že rozsudok vydaný Krajinským súdom Lüneburg bol uznaný na účely jeho výkonu v Poľsku, sú splnené podmienky na vydanie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest pokrývajúceho toto odsúdenie.

Vnútroštátny súd uvádza, že rozsudok ukladajúci súhrnný trest sa nachádza na pomedzí rozsudku vo veci samej a výkonu trestu a že pokrýva odsúdenia, ktoré nadobudli právoplatnosť, s cieľom „*upraviť reakciu práva*“ na spáchané trestné činy, ktoré mohli byť predmetom jediného konania, a tak „*racionalizovať tresty*“. Zdôrazňuje, že rozsudok ukladajúci súhrnný trest nepredstavuje zásah do dotknutých individuálnych rozsudkov, keďže nezasahuje do podstatných prvkov týchto rozsudkov, najmä do určenia viny páchatela daného trestného činu, ale umožňuje posúdiť celú trestnú činnosť osoby, ktorá bola viackrát odsúdená, a že zmenená môže byť iba dĺžka týchto odsúdení. Tento súd tiež uvádza, že ak sú splnené podmienky, je nutné vydať rozsudok ukladajúci súhrnný trest.

Podľa vnútroštátneho súdu však čl. 85 ods. 4 poľského Trestného zákona (*Kodeks karny*) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej v spojení s čl. 114a Trestného zákona zakazuje vydanie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest vzťahujúceho sa na odsúdenia vyhlásené v Poľsku a odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch uznané na účely ich výkonu v Poľsku. Podľa súdu takýto zákaz znamená, že osoba, ktorá bola viackrát odsúdená v jednom členskom štáte, by sa nachádzala vo výhodnejšej situácii ako osoba, ktorá by bola odsúdená v rôznych členských štátoch. Naopak zohľadnenie odsúdení vyhlásených v inom členskom štáte a uznaných v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody v rámci rozsudku ukladajúceho súhrnný trest na účely ich výkonu v členskom štáte, v ktorom je vydaný rozsudok ukladajúci súhrnný trest, zaručuje na úrovni EÚ rovnosť zaobchádzania s osobami nachádzajúcimi sa v podobnej situácii a posilňuje vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi.

Za týchto podmienok Krajský súd Gdaňsk (*Sąd Okręgowy w Gdańsku*) rozhodol prerušiť konanie a **položiť Súdnemu dvoru EÚ tieto prejudiciálne otázky**:³⁵

1. Má sa čl. 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ vykladať v tom zmysle, že za porušenie podľa tohto ustanovenia sa nepovažuje len rozšírenie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest na trest, ktorý bol uložený rozsudkom vyhláseným v členskom štáte EÚ, ale aj rozšírenie predmetného rozsudku ukladajúceho súhrnný trest na trest, ktorý bol prevzatý na vykonanie v inom členskom štáte EÚ spolu s rozsudkom vyhláseným v tomto štáte v rámci rozsudku ukladajúceho súhrnný trest?
2. S ohľadom na ustanovenia rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody uvedené v jeho čl. 8 ods. 2 až 4, v čl. 19 ods. 1 a 2... a v čl. 17 ods. 1 prvej vete je možné vydanie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest, ktorý by zahrňoval aj tresty uložené v jednom členskom štáte EÚ a prevzaté na vykonanie v inom členskom štáte, prostredníctvom rozsudku vyhláseného v tomto štáte v rámci rozsudku ukladajúceho súhrnný trest?

2.3 Analýza Súdneho dvora³⁶

Posúdenie druhej otázky

Pokiaľ ide v prvom rade o ustanovenia čl. 8 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, vyplýva z neho, že príslušný orgán vykonávajúceho štátu v zmysle jeho čl. 1 písm. d) môže trest uložený v štáte pôvodu v zmysle toho istého článku písmena c) prispôbiť len vtedy, ak je dĺžka trvania trestu nezlučiteľná s právom vykonávajúceho štátu a ak tento trest prekračuje maximálnu sadzbu stanovenú pre podobné trestné činy podľa práva tohto štátu. Takto prispôbený trest nesmie byť nižší ako maximálna sadzba stanovená pre podobné trestné činy podľa práva vykonávajúceho štátu [pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-314/18, S. F., bod 64].

³⁵ Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd Gdaňsk (Poľsko) 11. marca 2019 – trestné konanie proti A. V. (vec C-221/19).

³⁶ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-221/19, A. V. – body 30 až 59.

Ak je druh trestu uloženého v štáte pôvodu nezlučiteľný s právom vykonávajúceho štátu, čl. 8 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody tiež umožňuje príslušnému orgánu tohto štátu prispôbiť takýto trest trestu alebo opatreniu stanovenému jeho vlastným právom za podobné trestné činy pod podmienkou, že prispôbený trest čo najviac zodpovedá trestu uloženému v štáte pôvodu. V každom prípade tento trest nemožno zmeniť na peňažný trest. Rovnako v súlade s čl. 8 ods. 4 rámcového rozhodnutia prispôbený trest nesmie sprísniť trest uložený v štáte pôvodu z hľadiska druhu alebo dĺžky [pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-314/18, *S. F.*, bod 64]. Okrem toho, každé rozhodnutie o prispôbení trestu prijaté v súlade s čl. 8 ods. 2 a 3 rámcového rozhodnutia sa podľa jeho čl. 21 písm. e) musí písomne oznámiť príslušnému orgánu štátu pôvodu s uvedením dôvodov.

Článok 8 ods. 2 až 4 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody tak stanovuje striktné podmienky pre prispôbenie trestu, ktorý bol uložený v štáte pôvodu, príslušným orgánom vykonávajúceho štátu, ktoré predstavujú jediné výnimky zo zásadnej povinnosti uloženej tomuto orgánu podľa čl. 8 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia uznať rozsudok, ktorý mu bol zaslaný, a bezodkladne prijať všetky nevyhnutné opatrenia na výkon trestu, ktorého dĺžka a povaha zodpovedajú dĺžke a povahe trestu, ako boli vymedzené v rozsudku vyhlásenom v štáte pôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-554/14, *Ogňanov*, bod 36, a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-289/15, *Grundza*, bod 42).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že čl. 8 ods. 2 až 4 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje, aby rozsudok ukladajúci súhrnný trest pokrýval jeden alebo viaceré tresty uložené v iných členských štátoch, ktoré sa podľa tohto rámcového rozhodnutia vykonávajú v členskom štáte, v ktorom bol tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest vyhlásený, pokiaľ tento rozsudok nevedie k prispôbeniu dĺžky alebo povahy uvedených trestov, ktoré by presahovalo striktné hranice stanovené týmito ustanoveniami. Opačné riešenie by viedlo, k neodôvodnenému rozdielu v zaobchádzaní medzi osobami, ktorým boli uložené viaceré tresty v jedinom členskom štáte, a osobami, ktorým boli uložené tresty vo viacerých členských štátoch, ak sa v oboch prípadoch tresty vykonávajú v tom istom členskom štáte. Ako sa uvádza v odôvodnení č. 6 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, toto rámcové rozhodnutie sa má vykonávať a uplatňovať takým

spôsobom, aby sa zabezpečilo dodržiavanie všeobecných zásad rovnosti, spravodlivosti a primeranosti. Okrem toho, takéto rozdielne zaobchádzanie sa v prejednávanej veci týka občana EÚ, ktorý uplatnil právo pohybu a pobytu na území členských štátov, ktoré mu priznáva čl. 21 Zmluvy o fungovaní EÚ. Ako sa uvádza v odôvodnení č. 15 tohto rámcového rozhodnutia, toto rozhodnutie sa musí uplatňovať v súlade s týmto právom.

V druhom rade, pokiaľ ide o čl. 17 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, z čl. 17 ods. 1 na jednej strane vyplýva, že výkon trestu podľa tohto rámcového rozhodnutia sa riadi právom vykonávajúceho štátu po tom, čo bola odsúdená osoba odovzdaná príslušným orgánom tohto štátu a že tieto orgány sú v zásade jediné príslušné rozhodnúť o postupoch výkonu a určovať s tým súvisiace opatrenia, vrátane dôvodov na predčasné alebo podmienené prepustenie. Toto ustanovenie pokrýva opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť vecné vykonanie trestu odňatia slobody a zabezpečiť sociálnu nápravu odsúdenej osoby. Rozsudok ukladajúci súhrnný trest, akým je rozsudok vo veci samej, ktorý je potrebné odlišiť od opatrení na výkon trestu odňatia slobody, však nemožno považovať za rozsudok patriaci do pôsobnosti čl. 17 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody. Na druhej strane, čl. 17 ods. 2 ukladá príslušným orgánom vykonávajúceho štátu povinnosť započítať celé obdobie odňatia slobody, ktoré už odsúdená osoba vykonala v štáte pôvodu pred jej odovzdaním, do celkovej dĺžky odňatia slobody, ktorá sa má vykonať vo vykonávajúcim štáte.

Z toho vyplýva, že čl. 17 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje, aby rozsudok ukladajúci súhrnný trest pokrýval jeden alebo viacero trestov uložených v iných členských štátoch, ktoré sa na základe tohto rámcového rozhodnutia vykonávajú v členskom štáte, v ktorom sa tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest vyhlasuje, pokiaľ tento posledný uvedený rozsudok dodržiava povinnosť stanovenú v ods. 2 započítať celé obdobie odňatia slobody, ktoré už odsúdená osoba vykonala v štáte pôvodu, do celkovej dĺžky odňatia slobody, ktorá sa má vykonať vo vykonávajúcim štáte.

V treťom rade, pokiaľ ide o čl. 19 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, jednak ods. 1 tohto článku stanovuje, že amnestiu a milosť môže udeliť tak štát pôvodu, ako aj vykonávajúci štát. Ako vyplýva z čl. 21 písm. f) tohto rámcového rozhodnutia, amnestia

a milosť ukončujú výkon trestu. Rozsudok ukladajúci súhrnný trest však nemá za cieľ ukončiť takýto výkon.

Na druhej strane, podľa čl. 19 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody o žiadostiach o preskúmanie rozsudku, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody alebo opatrenie zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré sa podľa tohto rámcového rozhodnutia majú vykonať v inom členskom štáte, môže rozhodnúť iba štát pôvodu. Cieľom ani účinkom rozsudku ukladajúceho súhrnný trest, však nemôže byť preskúmanie trestov uložených v iných členských štátoch, ktoré sa podľa uvedeného rámcového rozhodnutia vykonávajú v členskom štáte, v ktorom sa vyhlasuje tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest.

Posúdenie prvej otázky

Cieľom rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ je podľa jeho čl. 1 ods. 1 stanoviť podmienky, za ktorých sa majú odsúdenia v zmysle čl. 2 tohto rámcového rozhodnutia, ktoré boli predtým vyhlásené v členskom štáte voči určitej osobe, zohľadniť v novom trestnom konaní začatom v inom členskom štáte proti tej istej osobe za iné skutky (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 25, a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Lada*, bod 27). Ako vyplýva z odôvodnenia č. 2 tohto rámcového rozhodnutia, jeho cieľom je umožniť posúdenie trestnej minulosti dotknutej osoby.

Cieľom rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ teda nie je, ako sa uvádza v jeho odôvodnení č. 6, vykonať v členskom štáte súdne rozhodnutia vydané v iných členských štátoch (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 45). Jeho cieľom je, ako vyplýva z jeho odôvodnení č. 5 až 8, aby každý členský štát EÚ dbal na to, aby predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte mali rovnocenné právne účinky ako predchádzajúce vnútroštátne odsúdenia v súlade s jeho vnútroštátnym právom. V súlade s týmto cieľom čl. 3 ods. 1 tohto rámcového rozhodnutia v spojení s jeho odôvodnením č. 5 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby sa v prípade takýchto nových trestných konaní, po prvé, zohľadnili tak, ako sa zohľadňujú vnútroštátne odsúdenia podľa vnútroštátneho práva, aj predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch, o ktorých získali informácie v súlade s uplatniteľnými nástrojmi vzájomnej právnej pomoci alebo výmeny informácií z registrov trestov, a po druhé, aby sa im v súlade s vnútroštátnym právom priznali

rovnocenné právne účinky, aké vnútroštátne právo priznáva vnútroštátnym odsúdeniam, pokiaľ ide o skutkové okolnosti, alebo hmotnoprávne, či procesnoprávne účinky (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 26, a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Lada*, bod 28).

Článok 3 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ spresňuje, že táto povinnosť sa uplatňuje v predsúdnom konaní, v súdnom konaní a vo vykonávacom konaní, najmä pokiaľ ide o uplatniteľné procesné pravidlá vrátane pravidiel uplatniteľných na kvalifikáciu trestného činu, druh a výšku trestu, ako aj pravidiel, ktorými sa riadi výkon rozhodnutia (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 27, a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Lada*, bod 29).

Súdny dvor EÚ už rozhodol, že rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ sa vzťahuje na vnútroštátne konania, ktorých predmetom je uloženie súhrnného trestu odňatia slobody na účely výkonu, v ktorom sa zohľadní trest uložený osobe vnútroštátnym súdom, ako aj trest uložený v rámci skoršieho odsúdenia vyhláseného súdom iného členského štátu voči tej istej osobe pre iné skutky (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 29). V tomto kontexte v súlade s čl. 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ nemôže mať zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení vyhlásených v inom členskom štáte v novom trestnom konaní za následok ani vplyv na tieto predchádzajúce odsúdenia alebo akékoľvek rozhodnutie o ich výkone v členskom štáte, v ktorom prebieha nové trestné konanie, ani zrušenie alebo opätovné preskúmanie uvedených odsúdení, ktoré sa musia zohľadniť tak, ako boli vyhlásené (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 44, a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Lada*, bod 39).

V tejto súvislosti odôvodnenie č. 14 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ spresňuje, že „vplyvňovanie“ rozsudku alebo jeho výkonu v zmysle jeho čl. 3 ods. 3 nastáva okrem iného i „v situáciách, v ktorých sa podľa vnútroštátneho práva druhého členského štátu sankcia uložená v predchádzajúcom rozsudku má zohľadňovať alebo začleňovať do inej sankcie, ktorá sa má potom skutočne vykonať, v takom rozsahu, v akom sa prvý rozsudok ešte nevykonal alebo sa jeho výkon nepreniesol do druhého členského štátu“.

Z čl. 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ v spojení s jeho odôvodnením č. 14 tak vyplýva, že, po prvý,

situácie, v ktorých bol uložený súhrnný trest, nie sú ako také vylúčené z pôsobnosti tohto rámcového rozhodnutia a po druhé uloženie súhrnného trestu môže ovplyvniť predchádzajúce uloženie trestu alebo jeho výkon, ak prvý trest ešte nebol vykonaný alebo sa nepreniesol do druhého členského štátu na účely jeho výkonu.

V dôsledku toho, ak bolo predchádzajúce odsúdenie, ako je odsúdenie vo veci samej, ktoré bolo vyhlásené v prvom členskom štáte, prenesené a uznané v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody na účely jeho výkonu v druhom členskom štáte, skutočnosť, že toto odsúdenie sa tam zohľadnilo na účely vyhlásenia rozsudku ukladajúceho súhrnný trest, nemôže mať za následok „ovplyvnenie“ tohto odsúdenia alebo jeho výkonu či jeho „zrušenie“ alebo „preskúmanie“ v zmysle čl. 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ za predpokladu, že tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest spĺňa, pokiaľ ide o uvedené odsúdenie, podmienky a hranice vyplývajúce z čl. 8 ods. 2 až 4, čl. 17 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody.

2.4 Výrok rozhodnutia³⁷

Súdny dvor EÚ, po posúdení relevantných aspektov posudzovanej polemiky, vo veci C-221/19, A. V., **judikoval nasledovne**: Ustanovenia čl. 8 ods. 2 až 4, čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 19 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody sa majú vykladať v tom zmysle, že umožňujú vyhlásiť rozsudok ukladajúci súhrnný trest, ktorý pokrýva nielen jeden alebo viacero trestov, ktoré boli predtým uložené dotknutej osobe v členskom štáte, v ktorom sa tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest vyhlasuje, ale aj jeden alebo viacero trestov, ktoré jej boli uložené v inom členskom štáte a ktoré sa vykonávajú podľa tohto rámcového rozhodnutia v prvom členskom štáte. Takýto rozsudok ukladajúci súhrnný trest však nemôže viesť k prispôsobeniu dĺžky alebo povahy týchto posledných uvedených trestov, ktoré prekračuje striktné hranice stanovené v čl. 8 ods. 2 až 4 tohto rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV, k porušeniu povinnosti stanovenej v jeho čl. 17 ods. 2 započítať celé obdobie odňatia slobody, ktoré už prípadne vykonala odsúdená osoba v štáte

³⁷ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-221/19, A. V. – výrok rozhodnutia.

pôvodu, do obdobia odňatia slobody, ktoré má vykonať vo vykonávajúcim štáte, alebo k preskúmaniu trestov uložených tejto osobe v inom členskom štáte v rozpore s čl. 19 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia. Článok 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ v spojení s jeho odôvodnením č. 14 sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje vyhlásenie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest, ktorý pokrýva nielen jeden alebo viacero trestov, ktoré boli predtým uložené dotknutej osobe v členskom štáte, v ktorom sa tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest vyhlasuje, ale aj jeden alebo viacero trestov, ktoré jej boli uložené v inom členskom štáte a ktoré sa vykonávajú podľa rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV v prvom členskom štáte, pod podmienkou, že uvedený rozsudok ukladajúci súhrnný trest spĺňa, pokiaľ ide o tieto posledné uvedené tresty, podmienky a hranice vyplývajúce z čl. 8 ods. 2 až 4, čl. 17 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV.

Kapitola 3

Skrátenie trestu odňatia slobody z dôvodu vykonanej práce počas obdobia odňatia slobody v štáte pôvodu: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-554/14 – *Atanas Ognyanov*

3.1 Návrh na začatie konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom EÚ vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*,³⁸ sa týka výkladu čl. 17 ods. 1 a 2 rámcového 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody.

Tento návrh bol predložený v rámci konania týkajúceho sa uznania trestnoprávneho rozsudku a vykonania trestu odňatia slobody v Bulharsku, ku ktorému bol Atanas Ogňanov odsúdený dánskym súdom.

3.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky³⁹

Rozsudkom z 28. novembra 2012 bol A. Ogňanov, bulharsky štátny príslušník, odsúdený dánskym súdom v Glostrupe (*Retten i Glostrup*) na trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov za lúpež s priťažujúcimi okolnosťami a vraždu.

A. Ogňanov sa najskôr nachádzal vo väzbe v Dánsku v čase od 10. januára do 28. novembra 2012, keď rozsudok proti jeho osobe nadobudol právoplatnosť. Následne v Dánsku vykonal časť trestu odňatia slobody v období od 28. novembra 2012 do 1. októbra 2013, keď bol odovzdaný bulharským orgánom. Počas obdobia odňatia slobody v Dánsku pracoval, a to od 23. januára 2012 do 30. septembra 2013.

Na účely odovzdania A. Ogňanova bulharským úradom sa dánske orgány odvolali na rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody. Dánske orgány zaslali bulharským úradom žiadosť o informácie týkajúce sa trestu, ktorý sa má vykonať, a pravidiel týkajúcich sa predčasného prepustenia, ktoré sa uplatňujú v Bulharsku. Okrem toho

³⁸ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 8. novembra 2016 vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*.

³⁹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov* – body 18 až 29.

výslovne poukázali na to, že dánsky zákon neumožňuje skrátenie uloženého trestu odňatia slobody ako následok vykonanej práce počas výkonu tohto trestu.

Bulharska Prokuratúra mesta Sofia (*Sofijska gradska prokuratura*) podala vnútroštátnemu súdu návrh podľa § 457 bulharského Trestného poriadku (*Nakazatelnost procesualen kodex*) na rozhodnutie o otázkach týkajúcich sa výkonu rozsudku dánskeho súdu proti A. Ogňanovi.

Vzhľadom na riešenie uvedené vo výkladovom rozsudku si vnútroštátny súd kladie otázku, či má na účely stanovenia dĺžky trvania trestu, ktorý má A. Ogňanov ešte vykonať, zohľadniť obdobie, počas ktorého menovaný pracoval v dánskom väzenskom zariadení. Ak by to tak bolo, dotknutej osobe by tak trest nebol skrátený o jeden rok, osem mesiacov a dvadsať dní, ale o dva roky, šesť mesiacov a dvadsaťštyri dni, na základe čoho by mohla byť prepustená na slobodu skôr. Tento súd dodáva, že rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody takéto skrátenie trestu nepredpokladá.

Vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí uvádza dôvody, na základe ktorých dospel k záveru o nezlučiteľnosti bulharského práva s relevantnými ustanoveniami rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody.

Uvedený súd sa totiž domnieva, v prvom rade, že čl. 17 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody oprávňuje príslušné orgány vykonávajúceho štátu rozhodnúť o tom, akým spôsobom „bude“ vykonaný trest odňatia slobody, neudeluje im však oprávnenie opätovne po právnej stránke posúdiť trest, ktorý už bol vykonaný v štáte pôvodu. Preto podľa uvedeného súdu príslušné orgány vykonávajúceho štátu nemôžu skrátiť trest, ktorý je ešte potrebné vykonať z dôvodu práce, ktorú odsúdená osoba vykonala vo väzenskom zariadení štátu pôvodu.

Vnútroštátny súd sa v druhom rade domnieva, že čl. 17 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody zaväzuje vykonávajúci štát započítať celé obdobie trestu odňatia slobody, ktoré odsúdená osoba k dátumu odovzdania už vykonala v štáte pôvodu, pričom tento cieľ nemožno dosiahnuť vtedy, ak príslušné orgány tohto vykonávajúceho štátu započítajú kratšie alebo dlhšie obdobie, než aká je dĺžka trestu vykonaného podľa práva štátu pôvodu. Preto by podľa neho bolo započítanie dlhšieho obdobia, než v akom bol trest odňatia slobody skutočne vykonaný, v rozpore s týmto ustanovením.

Okrem toho podľa tohto súdu sú v prípade, ktorý prejednáva, dve ďalšie ustanovenia rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody stanovujúce skrátenie trestu, konkrétne jeho čl. 8 ods. 2 a čl. 10 ods. 1, zjavne neuplatniteľné.

V tomto kontexte bulharsky Mestský súd Sofia (*Sofijski gradski sad*) rozhodol prerušiť konanie a **položiť Súdnemu dvoru EÚ tieto prejudiciálne otázky:**⁴⁰

1. Nebránia ustanovenia rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody tomu, aby vykonávajúci štát v konaní o odovzdávaní skrátil dĺžku trestu „odňatia slobody“ uloženého štátom pôvodu na základe práce vykonanej počas výkonu tohto trestu v štáte pôvodu nasledujúcim spôsobom:
 - a) Skrátenie trestu je následok uplatnenia práva vykonávajúceho štátu na výkon trestu podľa čl. 17 ods. 1 [rámcového rozhodnutia]. Nebráni toto ustanovenie tomu, aby sa uplatnilo právo vykonávajúceho štátu týkajúce sa výkonu trestu už v konaní o odovzdávaní v súvislosti s okolnosťami, ktoré vznikli v čase, keď odsúdený podliehal jurisdikcii štátu pôvodu (konkrétne v súvislosti s vykonanou prácou počas výkonu trestu v zariadení na výkon trestu odňatia slobody štátu pôvodu)?
 - b) Skrátenie trestu sa uskutoční na základe započítania podľa čl. 17 ods. 2 [rámcového rozhodnutia]. Nebráni toto ustanovenie započítaniu obdobia, ktoré je dlhšie ako dĺžka výkonu trestu odňatia slobody určená podľa práva štátu pôvodu, keď sa uplatní právo vykonávajúceho štátu a tým sa znova po právnej stránke posúdia okolnosti, ktoré vznikli v štáte pôvodu (konkrétne práca vykonaná v zariadení na výkon trestu odňatia slobody štátu pôvodu)?
2. V prípade, že sa majú uplatniť tieto alebo iné ustanovenia rámcového rozhodnutia na uvedené skrátenie trestu, je potrebné o tom informovať štát pôvodu, ak o to výslovne požiadal a je potrebné konanie o odovzdávaní zastaviť, ak tento štát skrátenie odmietne? V prípade povinnosti informovať, ako sa má toto oznámenie uskutočniť – všeobecne a abstraktne o uplatniteľnom práve alebo o konkrétnom skrátení, ktoré uskutoční súd v prípade konkrétnej odsúdenej osoby?

⁴⁰ Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Mestský súd Sofia (Bulharsko) 3. decembra 2014 – Trestné konanie proti Atanasovi Ognjanovovi (vec C-554/14).

3. V prípade, že Súdny dvor EÚ dospeje k záveru, že ustanovenia čl. 17 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody bránia tomu, aby vykonávajúci štát skrátil trest (z dôvodu práce vykonanej v štáte pôvodu) na základe svojho vnútroštátneho práva, je rozhodnutie vnútroštátneho súdu napriek tomu uplatniť svoje vnútroštátne právo, keďže toto je výhodnejšie ako čl. 17 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, v súlade s európskym právom?

3.3 Analýza Súdneho dvora⁴¹

Posúdenie prvej otázky

Pre zodpovedanie tejto otázky je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora na účely výkladu určitého ustanovenia práva EÚ je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok zo vo veci C-237/15 PPU, *Lanigan*).

Pokiaľ ide o znenie čl. 17 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, je potrebné uviesť, že aj keď ods. 1 uvedeného článku uvádza, že „výkon trestu sa riadi právom vykonávajúceho štátu“, nespresňuje, či ide o výkon trestu od vydania rozsudku v štáte pôvodu alebo iba od odovzdania odsúdenej osoby do vykonávajúceho štátu.

Pokiaľ ide o čl. 17 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, ten stanovuje, že „príslušný orgán vykonávajúceho štátu započíta do celkovej dĺžky odňatia slobody, ktorá sa má vykonať, celé obdobie odňatia slobody, ktoré sa už vykonalo v súvislosti s trestom, na ktorý sa vzťahuje vynesený rozsudok“. Toto ustanovenie, ktoré vychádza z predpokladu, že odsúdená osoba môže pred svojím odovzdaním vykonať časť trestu odňatia slobody v štáte pôvodu, neumožňuje určiť, či môže vykonávajúci štát uplatniť skrátenie trestu, pri ktorom sa zohľadní práca, ktorú odsúdená osoba odpracovala počas odňatia slobody vo väzenskom zariadení v štáte pôvodu.

Je teda potrebné zohľadniť kontext čl. 17 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody. V tejto sú-

⁴¹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov* – body 30 až 71.

vislosti je potrebné uviesť, že tento článok sa nachádza v kapitole II uvedeného rámcového rozhodnutia, nazvanej „Uznávanie rozsudkov a výkon trestov“. Táto kapitola obsahujúca čl. 4 až 25 uvádza jednotlivé zásady v chronologickom poradí.

V prvom rade, ako uviedol generálny advokát, čl. 4 až 14 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody stanovujú pravidlá, ktoré musia členské štáty uplatňovať s cieľom uskutočniť odovzdanie odsúdenej osoby. Preto čl. 4 až 6 tohto rámcového rozhodnutia spresňujú najprv postupy týkajúce sa zaslania rozsudku a osvedčenia vykonávajúcemu štátu. Čl. 7 až 14 uvedeného rámcového rozhodnutia následne stanovujú zásady uplatniteľné na rozhodnutie o uznaní rozsudku a na rozhodnutie o výkone trestu.

Osobitne čl. 8 tohto rámcového rozhodnutia stanovuje prísne podmienky pre prispôbenie trestu, ktorý bol uložený v štáte pôvodu, príslušným orgánom vykonávajúceho štátu, ktoré preto predstavujú jediné výnimky zo zásadnej povinnosti uloženej tomuto orgánu uznať rozsudok, ktorý mu bol zaslaný, a vykonať trest, ktorého dĺžka a povaha zodpovedajú dĺžke a povahe trestu, ako boli vymedzené v rozsudku vynesenom v štáte pôvodu.

Okrem toho z čl. 13 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody vyplýva, že štát pôvodu si ponecháva právomoc na vykonanie trestu dovtedy, kým „sa nezačal výkon trestu vo vykonávajúcom štáte“.

V druhom rade čl. 15 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody stanovuje postupy uplatniteľné na odovzdávanie odsúdenej osoby a jeho čl. 16 upravuje osobitné ustanovenia v prípade prevozu odsúdenej osoby cez územie iného členského štátu.

Čl. 17 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody predstavuje rozšírenie ustanovení, ktoré mu predchádzajú, a to tým, že stanovuje zásady uplatniteľné na výkon trestu po tom, ako bola odsúdená osoba odovzdaná príslušnému orgánu vykonávajúceho štátu.

Z toho vyplýva, že čl. 17 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody je potrebné vykladať v tom zmysle, že na časť trestu vykonanú dotknutou osobou na území štátu pôvodu až do jej odovzdania do vykonávajúceho štátu, vrátane otázky prípadného priznania skrátenia trestu, sa uplatní výlučne právny poriadok štátu pôvodu. Pokiaľ ide o právny poriadok vykonávajúceho štátu, ten sa uplatní len na tú

časť trestu, ktorú má táto osoba ešte vykonať po tomto odovzdaní na území vykonávajúceho štátu.

Takýto výklad vyplýva aj zo vzoru osvedčenia uvedeného v prílohe I rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody.

V tejto súvislosti možno konštatovať, že tento vzor osvedčenia predstavuje štandardizovaný formulár, ktorý musí príslušný orgán štátu pôvodu vyplniť a zaslať spolu s odsudzujúcim rozsudkom príslušnému orgánu vykonávajúceho štátu. V súlade s čl. 8 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody príslušný orgán vykonávajúceho štátu uzná odsudzujúci rozsudok, pričom bude vychádzať z informácií, ktoré v tomto osvedčení uviedol príslušný orgán štátu pôvodu.

Z bodu 2.2 kolónky i) vzoru osvedčenia, ktorý sa týka informácií o dĺžke trestu, ktoré je potrebné poskytnúť, vyplýva, že štát pôvodu má špecifikovať v dňoch celé obdobie obmedzenia osobnej slobody, ktoré sa už vykonalo v súvislosti s trestom, na ktorý sa vzťahuje vynesený rozsudok. V bode 2.3 kolónky i) tohto vzoru má štát pôvodu uviesť počet dní, ktorý sa má započítať do celkovej dĺžky trestu na základe iných dôvodov ako dôvodu uvedeného v bode 2.2 kolónky i) uvedeného vzoru. V jeho bode 2.3 kolónky i) sa nachádza aj neúplný zoznam týchto „iných dôvodov“, medzi ktorými sú uvedené aj milosť alebo zmiernenie trestu, ktoré už boli udelené v súvislosti s týmto trestom. Ako teda uvádza aj generálny advokát vo svojich návrhoch, tento bod 2.3 kolónky i) umožňuje štátu pôvodu poskytnúť dodatočné informácie v prípade, že v dôsledku osobitných okolností, akou je napríklad práca odpracovaná odsúdenou osobou počas obdobia odňatia osobnej slobody, už došlo k skráteniu trestu.

Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že pred uznaním odsudzujúceho rozsudku vykonávajúcim štátom a pred odovzdaním odsúdenej osoby tomuto štátu prislúcha štátu pôvodu, aby stanovil skrátenie trestu týkajúce sa obdobia odňatia slobody vykonaného na jeho území. Len posledný uvedený štát má právomoc udeliť skrátenie trestu z dôvodu práce odpracovanej pred odovzdaním a uviesť v takom prípade vykonávajúcemu štátu toto skrátenie v osvedčení podľa čl. 4 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody. Preto vykonávajúcí štát nemôže retroaktívnym spôsobom nahradiť svojimi právnymi pravidlami výkonu trestov, a osobitne svojou úpravou týkajúcou sa skrátenia trestu, právne pravidlá štátu

pôvodu, pokiaľ ide o časť trestu, ktorú už dotknutá osoba vykonala na území posledného uvedeného štátu.

V prejednávanej veci z dokumentov predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že pri odovzdaní A. Ogňanova príslušným bulharským orgánom dánske úrady výslovne uviedli, že dánsky právny poriadok neumožňuje skrátiť trest odňatia slobody z dôvodu práce odpracovanej odsúdenou osobou počas obdobia odňatia slobody. V dôsledku toho nemôže orgán, ktorý je v štáte výkonu príslušný pre otázky týkajúce sa výkonu trestu, akým je aj vnútroštátny súd, priznať skrátenie dĺžky trestu vo vzťahu k časti trestu vykonanej odsúdenou osobou v štáte pôvodu, ak príslušné orgány posledného uvedeného štátu v súlade so svojím právnym poriadkom takéto skrátenie trestu nepriznali.

V prípade opačného výkladu by hrozilo narušenie cieľov sledovaných nariadením 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody, medzi ktorými sa nachádza najmä dodržiavanie zásady vzájomného uznávania, ktorá v súlade s odôvodnením č. 1 tohto rámcového rozhodnutia vo svetle čl. 82 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ predstavuje „základný kameň“ justičnej spolupráce v trestných veciach v rámci EÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok v spojených veciach C-404/15 a C 659/15 PPU, *Aranyosi a Căldăraru*).

V tejto súvislosti odôvodnenie č. 5 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody zdôrazňuje, že táto spolupráca je založená na osobitnej vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi v ich príslušné právne systémy.

Avšak situácia, v ktorej by vnútroštátny súd vykonávajúceho štátu priznal v súlade so svojím vnútroštátnym právnym poriadkom po uznaní odsudzujúceho rozsudku vyneseného súdom štátu pôvodu a po tom, ako bola odsúdená osoba odovzdaná úradom vykonávajúceho štátu, skrátenie dĺžky trestu vo vzťahu k časti trestu, ktorú táto osoba už vykonala na území štátu pôvodu, aj keď príslušné orgány tohto posledného uvedeného štátu v súlade so svojím právnym poriadkom takéto skrátenie trestu nepriznali, by ohrozilo osobitnú vzájomnú dôveru členských štátov v ich príslušné právne systémy.

V takom prípade by totiž vnútroštátny súd vykonávajúceho štátu uplatnil retroaktívnym spôsobom svoje vnútroštátne právo na časť trestu vykonanú na území spadajúcom pod jurisdikciu štátu pôvodu. Vykonal by teda opätovné preskúmanie obdobia odňatia slobody vykonaného na území uvedeného štátu, čo by bolo v rozpore so zásadou vzájomného uznávania.

Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné preskúmať druhú otázku.

Posúdenie tretej otázky

Odvolanie sa vnútroštátneho súdu na zásadu retroaktívneho uplatnenia menej prísneho trestného zákona vychádza z predpokladu, že bulharské právo, a najmä jeho pravidlá v oblasti skrátenia trestu, sa má uplatniť aj na obdobie odňatia slobody, ktoré A. Ogňanov vykonal v Dánsku pred jeho odovzdaním do Bulharska. Ako však vyplýva z poskytnutej odpovede na prvú otázku, takýto predpoklad je nesprávny.

Po tomto spresnení je potrebné ďalej uviesť, že na rozdiel od toho, čo ako sa zdá, tvrdí tak vnútroštátny súd, ako aj Európska komisia, rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody nemá priamy účinok. Toto rámcové rozhodnutie bolo totiž prijaté na základe bývalého tretieho piliera EÚ, konkrétne na základe uplatnenia čl. 34 ods. 2 písm. b) Zmluvy o EÚ (pozn.: Zmluva o EÚ v znení Zmluvy z Nice). Toto ustanovenie však stanovuje jednak, že rámcové rozhodnutia sú záväzné pre členské štáty, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na vnútroštátne orgány, a jednak, že rámcové rozhodnutia nemajú priamy účinok.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v súlade s čl. 9 Protokolu (č. 36) o prechodných ustanoveniach, sú právne účinky aktov prijatých inštitúciami, orgánmi a agentúrami EÚ na základe Zmluvy o EÚ pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, zachované tak dlho, kým sa tieto akty uplatňovaním Zmlúv nezrušia, nevyhlásia za neplatné alebo nezmenia a nedoplnia. Keďže rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody nebolo predmetom takéhoto zrušenia, vyhlásenia za neplatné, ani zmeny a doplnenia, vyvoláva aj naďalej svoje právne účinky podľa čl. 34 ods. 2 písm. b) Zmluvy o EÚ (pozn.: Zmluva o EÚ v znení Zmluvy z Nice).

Z ustálenej judikatúry taktiež vyplýva, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu podľa čl. 34 ods. 2 písm. b) Zmluvy o EÚ mať priamy účinok, ich záväzný charakter ukladá vnútroštátnym orgánom a najmä vnútroštátnym súdom povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva (pozri rozsudok vo veci C-42/11, *Lopes Da Silva Jorge* a vyššie uvedenú judikatúru).

Vnútroštátne súdy, ktoré uplatňujú vnútroštátne právo, sú povinné vykladať toto právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. Táto povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva je obsiahnutá v systéme Zmluvy o fungovaní EÚ, keďže vnútroštátnym súdom umožňuje v rámci ich právomocí zaistiť

úplnú účinnosť práva EÚ pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené (pozri rozsudok vo veci C-42/11, *Lopes Da Silva Jorge* a vyššie uvedené judikatúru).

Okrem toho z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že v čase tohto návrhu nebolo rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody prebraté do bulharského práva, aj keď podľa čl. 29 tohto rámcového rozhodnutia malo byť toto prebratie vykonané do 5. decembra 2011.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že odo dňa uplynutia lehoty na prebratie tohto rámcového rozhodnutia je vnútroštátny súd viazaný povinnosťou konformného výkladu (pozri analogicky rozsudok vo veci C-212/04, *Adeneler a iní*). Je však potrebné pripomenúť, že táto zásada konformného výkladu má isté hranice. Povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je tak obmedzená všeobecnými zásadami práva, akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákazu retroaktivity (pozri rozsudky vo veci C-105/03, *Pupino* a vo veci C-42/11, *Lopes Da Silva Jorge*). Tieto zásady bránia najmä tomu, aby z uvedenej povinnosti na základe rámcového rozhodnutia a nezávisle od zákona prijatého na jeho vykonanie vyplynulo určenie alebo priťaženie trestnoprávnej zodpovednosti osôb, ktoré porušia jeho ustanovenia (pozri rozsudok vo veci C-105/03, *Pupino*).

V prejednávanej veci by však povinnosť konformného výkladu znamenala, že A. Ogňanovovi by nebolo možné na základe bulharského práva priznať skrátenie trestu na základe práce vykonanej počas trvania obdobia jeho odňatia slobody v Dánsku, keďže takéto skrátenie patrí do výlučnej právomoci posledného uvedeného členského štátu. Dôsledkom povinnosti konformného výkladu by teda nebolo určenie alebo priťaženie trestnoprávnej zodpovednosti A. Ogňanova, a ani by tým v jeho neprospech nebola zmenená dĺžka trestu, ktorý mu bol uložený 28. novembra 2012 rozsudkom dánskeho súdu v Glostrupe (*Retten i Glostrup*).

Povinnosť konformného výkladu taktiež zaniká, ak vnútroštátne právo nemožno uplatniť tak, aby sa dosiahol výsledok zlučiteľný s cieľom tohto rámcového rozhodnutia. Inými slovami, zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem* (pozn.: *contra legem* znamená proti právu) vnútroštátneho práva. Táto zásada však vyžaduje, aby vnútroštátny súd prípadne zohľadnil vnútroštátne právo ako celok preto, aby posúdil, do akej miery toto právo možno uplatniť tak, že dosiahnutý výsledok nebude

v rozpore s cieľom rámcového rozhodnutia (pozri rozsudky vo veci C-105/03, *Pupino*, ako aj vo veci C-42/11, *Lopes Da Silva Jorge*).

V tomto kontexte je potrebné spresniť, že požiadavka konformného výkladu zahŕňa povinnosť vnútroštátnych súdov, vrátane súdov rozhodujúcich v poslednom stupni, zmeniť prípadne ustálenú judikatúru, pokiaľ táto vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi rámcového rozhodnutia (pozri analogicky rozsudky vo veci C-441/14, *DI* a vo veci C-614/14, *Ogňanov*).

V prejednávanej veci z dokumentov predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že dotknuté pravidlo vo vnútroštátnom konaní, podľa ktorého je príslušný orgán vykonávajúceho štátu na účely skrátenia trestu povinný vziať do úvahy prácu vo verejnom záujme, ktorú bulharská odsúdená osoba odpracovala v štáte pôvodu, vyplýva z výkladu § 457 ods. 5 bulharského Trestného poriadku v spojení v § 41 ods. 3 trestného zákona, ktorý podal bulharský Najvyšší kasačný súd (*Värchoven kasacionen šad*) vo svojom výkladovom rozsudku. Preto vnútroštátny súd nemôže vo veci samej platne zastávať názor, že sa nachádza v situácii, keď nemôže predmetné vnútroštátne ustanovenie vykladať v súlade s právom EÚ len z toho dôvodu, že Najvyšší kasačný súd vykladal toto ustanovenie v zmysle, ktorý nie je zlučiteľný s týmto právom (pozri v tomto zmysle rozsudok vo veci C-441/14, *DI*).

3.4 Výrok rozhodnutia⁴²

Súdny dvor EÚ, po posúdení relevantných aspektov posudzovanej polemiky, vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*, **judikoval nasledovné** – článok 17 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátne pravidlo, ktoré je vykladané takým spôsobom, že umožňuje vykonávajúcemu štátu priznať odsúdenej osobe skrátenie dĺžky trestu z dôvodu práce, ktorú vykonala počas odňatia slobody v štáte pôvodu, aj keď príslušné orgány štátu pôvodu v súlade so svojím právnym poriadkom takéto skrátenie trestu nepriznali. Právo EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd je povinný zohľadniť všetky pravidlá vnútroštátneho práva a vykladať ich v čo najväčšej možnej miere v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV tak, aby do-

⁴² Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov* – výrok rozhodnutia.

siahol ním sledovaný výsledok, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní výklad podaný vnútroštátnym súdom rozhodujúcim v poslednom stupni, ktorý nie je zlučiteľný s právom EÚ.

Kapitola 4

Uznanie trestu odňatia slobody, ktorého výkon je odložený pod podmienkou zdržať sa spáchania nového trestného činu: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-2/19 – A. P.

4.1 Návrh na začatie konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom EÚ vo veci C-2/19, A. P.⁴³ sa týka výkladu rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií.

Tento návrh bol podaný v rámci konania týkajúceho sa uznania rozsudku lotyšského Súdu pre okres Latgale v meste Riga (*Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa*), a to v Estónsku, ktorým bol A. P. odsúdený na trest odňatia slobody na tri roky, ktorého výkon bol odložený.

4.2 Skutkový stav a prejudiciálna otázka⁴⁴

Rozsudkom z 24. januára 2017 Súd pre okres Latgale v meste Riga (*Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa*) odsúdil A. P. na trest odňatia slobody na tri roky, ktorého výkon bol odložený. Dňa 22. mája 2017 Ministerstvo spravodlivosti (Justiitsministeerium) v Estónsku zaslalo estónskemu Súdu prvého stupňa Harju (*Harju Maakohus*) žiadosť o uznanie a výkon tohto rozsudku v Estónsku, ktorú podali príslušné lotyšské orgány. Uznesením zo 16. februára 2018 vyhovel Súd prvého stupňa Harju tejto žiadosti. V nadväznosti na odvolanie, ktoré podal A. P., Odvolací súd Tallinn (*Tallinna Ringkonnakohus*) toto uznesenie potvrdil uznesením z 21. marca 2018. A. P. podal proti tomuto poslednému uvedenému uzneseniu dovolanie na vnútroštátny súd. Tento súd sa vzhľadom na rozsudok Súdu pre okres Latgale v meste Riga z 24. januára 2017 domnieva, že odklad výkonu trestu, na ktorý bol A. P. odsúdený, podlieha len povinnosti nespáchať nový úmyselný trestný čin, ktorá vyplýva z § 73 ods. 1

⁴³ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 26. marca 2020 vo veci C-2/19, A. P.

⁴⁴ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-2/19, A. P. – body 13 až 21.

estónskeho Trestného zákona (*Karistusseedustik*). Vnútroštátny súd sa okrem toho domnieva, že takáto povinnosť nezodpovedá žiadnemu z probačných opatrení alebo alternatívnych sankcií uvedených v čl. 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií.

Keďže estónske právo umožňuje uznať rozsudok podľa tohto rámcového rozhodnutia len v rozsahu, v akom ukladá aspoň jedno z týchto probačných opatrení alebo jednu z týchto alternatívnych sankcií, vnútroštátny súd sa pýta, či sa má uvedené rámcové rozhodnutie vykladať tak, že upravuje uznanie rozsudku, akým je rozsudok, ktorý 24. januára 2017 vyhlásil Súd pre okres Latgale v meste Riga.

Za týchto podmienok Najvyšší súd Estónska (*Riigikohus*) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru EÚ túto prejudiciálnu otázku – je uznanie rozsudku členského štátu a dohľad nad jeho výkonom v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií aj vtedy, keď rozsudok ukladá odsúdenej osobe trest odňatia slobody s podmieneným odkladom výkonu trestu bez ďalších povinností, takže jej jediná povinnosť spočíva v tom, aby počas probačnej doby nespáchala nový úmyselný trestný čin (ide o podmienený trest v zmysle § 73 estónskeho Trestného zákona)?⁴⁵

4.3 Analýza Súdneho dvora⁴⁶

Článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií stanovuje, že toto rámcové rozhodnutie sa vzťahuje len na uznávanie rozsudkov a prípadných probačných rozhodnutí, postúpenie zodpovednosti za dohľad nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami, ako aj na všetky ďalšie rozhodnutia súvisiace s týmto uznávaním alebo touto zodpovednosťou. Z čl. 2 bodu 1 tohto rámcového rozhodnutia vyplýva, že pojem „*rozsudok*“ označuje na účely uvedeného rámcového rozhodnutia konečné rozhodnutie alebo súdny príkaz štátu pôvodu, ktorým sa ustanovuje, že fyzická osoba spáchala trestný čin, a ukladá

⁴⁵ Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Najvyšší súd Estónska (Estónsko) 4. januára 2019 – A. P. proti štátnej prokuratúre (vec C-2/19).

⁴⁶ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-2/19, A. P. – body 30 až 59.

sa jej jedno z opatrení vymenovaných v čl. 2 bode 1 písm. a) až d) toho istého rámcového rozhodnutia.

Keďže položená otázka sa týka uznania súdneho rozhodnutia, ktorým bol uložený trest odňatia slobody, ktorého výkon je odložený, je potrebné určiť, či sa takéto súdne rozhodnutie má považovať za rozsudok v zmysle čl. 2 bodu 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií na základe čl. 2 bodu 1 písm. b) tohto rámcového rozhodnutia, ktorý sa týka súdnych rozhodnutí ukladajúcich podmienený trest. Pojem „*podmienečný trest*“ je definovaný v čl. 2 bode 2 uvedeného rámcového rozhodnutia ako trest odňatia slobody alebo akékoľvek opatrenie zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktorého výkon je pri ukladaní trestu úplne alebo sčasti podmiennečne odložený uložením jedného alebo viacerých probačných opatrení. V dôsledku toho je potrebné určiť, či povinnosť zdržať sa spáchania nového trestného činu počas probačnej doby predstavuje probačné opatrenie v zmysle rámcového rozhodnutia.

V tejto súvislosti z čl. 2 bodu 7 tohto rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií vyplýva, že probačné opatrenia sú povinnosti a pokyny uložené príslušným orgánom fyzickej osobe v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi štátu pôvodu v súvislosti s podmieneným trestom, podmieneným odsúdením alebo podmieneným prepustením. Keďže toto ustanovenie nepriznáva kvalifikáciu „*probačných opatrení*“ v zmysle uvedeného rámcového rozhodnutia niektorým presným typom povinností, povinnosť zdržať sa spáchania nového trestného činu počas probačnej doby teda možno považovať za takéto probačné opatrenie, ak predstavuje podmienku, ktorej podlieha odklad výkonu trestu odňatia slobody.

Článok 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií však spresňuje, že sa uplatňuje na probačné opatrenia alebo alternatívne sankcie, ktoré vymenúva, a v zásade teda obmedzuje jeho pôsobnosť na tieto probačné opatrenia a tieto alternatívne sankcie. Je pravda, že toto obmedzenie môže byť v určitých situáciách vylúčené, keďže každý členský štát má na základe čl. 4 ods. 2 toho istého rámcového rozhodnutia možnosť oznámiť iné probačné opatrenia alebo iné alternatívne sankcie, na ktoré je pripravený dohliadať.

Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že Estónska republika nevyužila túto možnosť a že estónske právo upravuje len dohľad nad probačnými opatreniami alebo alternatívnymi sankciami uvedenými

v čl. 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zdržať sa spáchania nového trestného činu počas probačnej doby nie je výslovne uvedená medzi kategóriami povinností, zákazov a pokynov vymenovanými v tomto ustanovení. Článok 4 ods. 1 písm. d) tohto rámcového rozhodnutia však odkazuje na širšiu kategóriu „*pokynov týkajúcich sa správania*“. Keďže tento výraz nie je v uvedenom rámcovom rozhodnutí definovaný, je podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ potrebné určiť jeho význam a rozsah v súlade s jeho zvyčajným významom v bežnom jazyku, pričom sa zároveň zohľadnia súvislosti, v ktorých sa používa, ako aj ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-592/11, *Ketelä*, bod 51 a citovanú judikatúru).

V tejto súvislosti je potrebné, po prvé, uviesť, že povinnosť odsúdenej osoby zdržať sa spáchania nového trestného činu počas probačnej doby sa má v rozsahu, v akom predstavuje pokyn na určenie správania tejto osoby, považovať za „*pokyn týkajúci sa správania*“ vo zvyčajnom význame, ktorý má tento výraz v bežnom jazyku.

Po druhé, kontext, v ktorom je upravený čl. 4 ods. 1 písm. d) rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií, tiež naznačuje, že toto ustanovenie sa má vykladať tak, že pokrýva najmä takúto povinnosť. V prvom rade, hoci sa vnútroštátny súd pýta na možnosť uplatniť toto rámcové rozhodnutie na uvedenú povinnosť, aj keď podľa jeho názoru nezahŕňa vykonávanie opatrení aktívneho dohľadu vykonávaným členským štátom, je potrebné konštatovať, že viaceré probačné opatrenia uvedené v čl. 4 uvedeného rámcového rozhodnutia si nevyhnutne nevyžadujú vykonanie takýchto opatrení dohľadu. Tak je to najmä v prípade povinnosti zákazu vstupu do určitých lokalít, miest alebo určitých oblastí, povinnosti vyhýbať sa kontaktu s určitými osobami alebo tiež povinnosti vyhýbať sa kontaktu s určitými predmetmi podľa čl. 4 ods. 1 písm. b), f) a g) toho istého rámcového rozhodnutia. V druhom rade čl. 14 ods. 1 prvý pododsek rámcového rozhodnutia stanovuje, že príslušný orgán vykonávajúceho členského štátu má právomoc prijať všetky následné rozhodnutia týkajúce sa podmienkových trestov, najmä v prípade, ak odsúdená osoba spácha nový trestný čin. Ako vyplýva z čl. 14 ods. 1 písm. a) a b) tohto rámcového rozhodnutia, rozhodnutia prijaté v tejto súvislosti môžu upravovať zmenu probačného opatrenia, zmenu dĺžky probačnej doby alebo zrušenie odkladu.

Z toho vyplýva, že jedným z účinkov uznania rozsudku, ktorým sa ukladá trest s podmieneným odkladom jeho výkonu, je zveriť príslušnému orgánu vykonávajúceho členského štátu právomoc prijať opatrenia týkajúce sa pôvodne priznaného odkladu výkonu, ktoré sa zdajú ako nevyhnutné v prípade, ak odsúdená osoba spácha nový trestný čin.

Za týchto podmienok by výklad zoznamu uvedeného v čl. 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií v tom zmysle, že nezahŕňa povinnosť zdržať sa spáchania nového trestného činu, viedol k paradoxnému výsledku. Takýto výklad by totiž znamenal, že právomoc prijať následné opatrenia v prípade spáchania nového trestného činu odsúdenou osobou by bola nevyhnutne odopretá príslušnému orgánu členského štátu bydliska, ak rozsudok ukladajúci podmienený trest viaže výlučne zachovanie tohto odkladu na dodržanie tejto povinnosti. Uvedená právomoc by však tomuto orgánu bola priznaná, ak tento odklad podlieha inej povinnosti uvedenej v čl. 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia bez priamej súvislosti s prípadným spáchaním nového trestného činu. Toto posledné uvedené riešenie by sa uplatnilo najmä vtedy, ak by mala táto iná povinnosť veľmi obmedzenú pôsobnosť, ako je napríklad povinnosť informovať určitý orgán o akejkolvek zmene pobytu alebo pracoviska stanovená v čl. 4 ods. 1 písm. a) tohto rámcového rozhodnutia, alebo ak by uvedená iná povinnosť nemala nijakú spojitost s vykonávacím členským štátom, ako je povinnosť zákazu vstupu do určitých oblastí v členskom štáte pôvodu stanovená v čl. 4 ods. 1 písm. b) uvedeného rámcového rozhodnutia.

Po tretie, pripustenie možnosti uznať na základe rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií rozsudok, ktorým bol uložený podmienený trest, ak výkon tohto trestu je odložený len pod podmienkou zdržania sa spáchania nového trestného činu, môže prispieť k dosiahnutiu cieľov sledovaných týmto rámcovým rozhodnutím. Z jeho čl. 1 ods. 1, ako aj z jeho odôvodnení č. 8 a 24 totiž vyplýva, že uvedené rámcové rozhodnutie sleduje tri doplňujúce ciele, a to uľahčenie sociálnej nápravy odsúdených osôb, zlepšenie ochrany obetí a spoločnosti vo všeobecnosti s cieľom zabrániť recidíve, ako aj uľahčenie uplatňovania vhodných probačných opatrení a alternatívnych sankcií v prípade páchatelov, ktorí nežijú v členskom štáte odsúdenia.

Konkrétne, orgány členského štátu, v ktorom má odsúdená osoba bydlisko, sú vo všeobecnosti spôsobilejšie dohliadať na dodržiavanie tejto povinnosti a vyvolať dôsledky z jej prípadného porušenia, keďže môžu v zásade

lepšie posúdiť povahu tohto porušenia, situáciu jeho páchatela, ako aj jeho vyhliadky na nápravu.

4.4 Výrok rozhodnutia⁴⁷

Súdny dvor EÚ, po posúdení relevantných aspektov posudzovanej polemiky, vo veci C-2/19, *A. P.*, **judikoval nasledovné** – článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií v spojení s jeho čl. 4 ods. 1 písm. d) sa má vykladať v tom zmysle, že uznanie rozsudku, ktorým bol uložený trest odňatia slobody, ktorého výkon je odložený iba pod podmienkou dodržania zákonnej povinnosti zdržať sa spáchania nového trestného činu počas probačnej doby, patrí do pôsobnosti tohto rámcového rozhodnutia, pokiaľ táto zákonná povinnosť vyplýva z tohto rozsudku alebo probačného rozhodnutia vydaného na základe tohto rozsudku, čo musí overiť vnútroštátny súd.

⁴⁷ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-2/19, *A. P.* – výrok rozhodnutia.

Kapitola 5

Zohľadnenie skoršieho odsúdenia vyhláseného v inom členskom štáte EÚ: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16 – *Dániel Bertold Lada*

5.1 Návrh na začatie konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom EÚ vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*⁴⁸ sa týka sa týka výkladu čl. 67 a 82 Zmluvy o fungovaní EÚ, čl. 50 Charty základných práv EÚ a čl. 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda a rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ.

Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého pred maďarským súdom na účely uznania právoplatného odsúdenia Dániela Bertolda Ladu vyhláseného v inom členskom štáte EÚ.

5.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky⁴⁹

D. B. Lada, maďarský štátny príslušník, bol rozsudkom v trestnom konaní z 8. januára 2016, ktorý vydal nemecký Krajinský súd Wiener Neustadt (*Landesgericht Wiener Neustadt*) odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní štrnástich mesiacov za pokus o krádež vlámaním vecí väčšej hodnoty. Tento súd nariadil výkon tohto trestu v trvaní jedenástich mesiacov a výkon trestu odňatia slobody v trvaní troch mesiacov odložil. Uvedený súd vyhlásil tento rozsudok na verejnom hlavnom pojednávaní, na ktorom sa obvinený, ktorý sa nachádzal vo vyšetrovacej väzbe, osobne zúčastnil. Obvinenému bola poskytnutá právna pomoc, pričom sa mohol vyjadrovať vo svojom materinskom jazyku prostredníctvom tlmočníka. Uvedený súd zaslal Ministerstvu spravodlivosti Maďarska (*Magyarország Igazságügyi Minisztériuma*), okrem iného, rozsudok vydaný proti D. B. Ladovi.

⁴⁸ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. júla 2018 vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*.

⁴⁹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada* – body 10 až 25.

Ministerstvo spravodlivosti Maďarska poslalo dokumenty, vyhotovené v nemeckom jazyku, vnútroštátnemu súdu – Obvodnému súdu Szombathely (*Szombathelyi Törvényszék*) a ktorý je na základe § 46 maďarského zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach z roku 1996 (*nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény*) vecne a miestne príslušným na osobitné konanie o uznanie účinkov cudzieho rozsudku. Uvedený súd preskúmal dokumenty, ktoré mu boli doručené, a zaobstaral ich preklad do maďarského jazyka. Počas konania ustanovil D. B. Ladovi obhajcu a zistil, že jeho odsúdenie rakúskym súdom nebolo zapísané v maďarskom registri trestov, avšak bolo zapísané v Európskom informačnom systéme registrov trestov (ECRIS). Konštatoval tiež, že prebieha výkon trestu odňatia slobody.

Vnútroštátny súd uvádza, že na začiatku takéhoto konania je potrebné preskúmať, či boli v konaní vedenom v zahraničí dodržané základné práva a základné ustanovenia maďarského trestného poriadku. Okrem toho, podľa predmetného osobitného konania na to, aby boli v Maďarsku uznané účinky rozsudku vyneseného v zahraničí, v tomto prípade účinky rozsudku Krajského súdu Wiener Neustadt (*Landesgericht Wiener Neustadt*), je úlohou príslušného vnútroštátneho súdu posúdiť a v prípade potreby zmeniť na základe skutkových okolností, ktoré zohľadnil zahraničný súd, právnu kvalifikáciu trestného činu, ktorého sa dopustil odsúdený, a to podľa príslušných ustanovení maďarského trestného zákona účinného v čase, keď nastali skutkové okolnosti.

Vnútroštátny súd spresňuje, že v prípade, o aký ide vo veci samej, môže byť potrebné aj preformulovať body výroku cudzieho rozsudku v zmysle maďarského trestného zákona, vrátane pokiaľ ide o druh a sadzbu uloženého trestu, a to pod podmienkou, že tento trest nebude vyšší, než trest uložený v cudzom rozsudku. Podľa tohto súdu teda osobitné konanie o uznanie účinkov cudzích rozsudkov v Maďarsku v praxi znamená jednak novú kvalifikáciu skutkového stavu, ktorú už posúdili zahraničné súdy a ktorá je uvedená v ich rozsudkoch, a jednak úpravu trestov, ktoré uložili zahraničné súdy, v zmysle uplatniteľného maďarského práva. Vnútroštátny súd sa domnieva, že toto osobitné uznávacie konanie pôsobí tak, ako keby išlo o nové trestné konanie proti obžalovanej osobe za tie isté skutky. Po skončení uvedeného osobitného konania o uznanie sa odsúdenia vyhlásené týmito súdmi pridávajú do maďarského registra trestov dotknutej osoby, takže tieto odsúdenia bude možné zohľadniť v Maďarsku pri prípadnom budúcom trestnom konaní za iné skutky proti tej istej osobe.

Takto uznané rozsudky potom môžu napríklad odôvodniť to, aby sa takáto osoba považovala za recidivistu.

Vnútroštátny súd sa zamýšľa nad tým, či je také osobitné konanie o uznanie rozsudkov vydaných v zahraničí, aké stanovujú § 46 až 48 maďarského zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach v súlade s právom EÚ, a to najmä vzhľadom na zásadu vzájomného uznávania v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach, ako aj na zásadu *ne bis in idem*, tak ako sú stanovené v primárnom práve EÚ.

Vzhľadom na podobnosť vnútroštátnym súdom položených otázok s otázkou vo veci, ktorá viedla k rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-25/15, *Balogh*, bol uvedený rozsudok oznámený tomuto súdu listom zo 14. septembra 2016. V tomto rozsudku Súdny dvor vyložil rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV z 26. februára 2009 o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2009/315/SVV výmene informácií z registrov trestov“) a rozhodnutie Rady 2009/316/SVV zo 6. apríla 2009 o zriadení Európskeho informačného systému registrov trestov [ďalej len „rozhodnutie 2009/316/SVV o Európskom informačnom systéme registrov trestov“; pozn.: neskôr nahradené smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/884 zo 17. apríla 2019, ktorou sa mení rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV, pokiaľ ide o výmenu informácií o štátnych príslušníkoch tretích krajín a pokiaľ ide o Európsky informačný systém registrov trestov (ECRIS), a ktorou sa nahrádza rozhodnutie Rady 2009/316/SVV], v tom zmysle, že bránia uplatneniu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorou sa zavádza osobitné vnútroštátne konanie, prostredníctvom ktorého súd jedného členského štátu uzná právoplatné súdne rozhodnutie vydané súdom iného členského štátu, ktorým sa odsudzuje osoba za spáchanie trestného činu.

Listom doručeným Súdnemu dvoru EÚ 12. októbra 2016 Obvodný súd Szombathely (*Szombathelyi Törvényszék*) rozhodol trvať na svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pričom spresnil, že skutočnosti, ktoré viedli k rozsudku vo veci C-25/15, *Balogh*, sa týkali len nákladov na preklad a tlmočenie rozhodnutia vydaného rakúskym súdom, ktoré mala v rámci osobitného konania o uznanie účinkov tohto rozhodnutia v Maďarsku znášať osoba odsúdená v Rakúsku, aby táto osoba mohla počas tohto osobitného uznávacieho konania používať svoj materinský jazyk. Okrem toho, uvedený uvádza, že v dôsledku tohto rozsudku maďarské súdy vyvinuli odlišné postupy. V niektorých jurisdikciách sa aj naďalej uplatňuje osobitný postup

uznávania, zatiaľ čo iné súdy bezodkladne zastavili dotknuté prípady alebo čakajú na zmenu právnych predpisov ustanovujúcich osobitné konanie o uznanie. Napokon vnútroštátny súd podotýka, že v rozsudku vo veci C-25/15, *Balogh*, Súdny dvor EÚ nerozhodoval o rámcovom rozhodnutí 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ, hoci toto rámcové rozhodnutie je relevantné pre vec samu z dôvodu, že v Maďarsku je zohľadnenie predchádzajúcich odsúdení, ktoré boli vyhlásené v iných členských štátoch proti danej osobe, v trestnom konaní proti rovnakej osobe vedenom pre iné skutky podmienené predchádzajúcim uznaním účinkov cudzích odsudzujúcich rozsudkov podľa vnútroštátneho práva, pričom tieto rozsudky v prípade neexistencie takéhoto uznania nemajú žiadne právne účinky.

Za týchto podmienok Obvodný súd Szombathely (*Szombathelyi Törvénytárság*) rozhodol prerušiť konanie a **položiť Súdnemu dvoru EÚ tieto prejudiciálne otázky**:⁵⁰

1. Majú sa čl. 67 a 82 Zmluvy o fungovaní EÚ vykladať v tom zmysle, že bránia vedeniu vnútroštátneho trestného konania alebo iného konania, ktoré je upravené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a ktorého účelom je „uznanie“ alebo premena účinnosti cudzieho rozsudku v niektorom členskom štáte – a na základe ktorého sa má na cudzí rozsudok hľadieť tak, ako keby ho vydal vnútroštátny súd – v súvislosti s odsúdeným, v ktorého trestnej veci sa už definitívne a právoplatne rozhodlo cudzím rozsudkom, ktorý vydal vnútroštátny súd iného členského štátu EÚ?
2. Je konanie upravené v § 46 až § 48 maďarského zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach „na uznanie účinnosti“ cudzích rozhodnutí v Maďarsku v súvislosti s trestným konaním, ktoré sa viedlo a skončilo právoplatným rozhodnutím (týkajúcim sa tej istej osoby a toho istého skutku) v inom členskom štáte, aj keď v skutočnosti účelom tohto konania nie je vykonať také rozhodnutie, ale vytvoriť základ na zohľadnenie tohto rozhodnutia v trestných konaniach, ktoré sa budú viesť v budúcnosti, zlučiteľné so zásadou *ne bis in idem* zakotvenou v čl. 50 Charty základných práv EÚ a v čl. 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a to vzhľadom na rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ?

⁵⁰ Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Obvodný súd Szombathely (Maďarsko) 13. júla 2016 – trestné konanie proti Dánielovi Bertoldovi Ladovi (vec C-390/16).

5.3 Analýza Súdneho dvora⁵¹

Čl. 1 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ stanovuje, že jeho účelom je stanoviť podmienky, za ktorých sa predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v členskom štáte proti osobe zohľadňujú v novom trestnom konaní v inom členskom štáte proti tej istej osobe a pre iné skutky (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 25). S týmto cieľom čl. 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia v spojení s odôvodnením č. 5 stanovuje, že členské štáty sú v tejto súvislosti povinné zabezpečiť, aby sa predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch, o ktorých získali informácie v súlade s uplatniteľnými nástrojmi vzájomnej právnej pomoci alebo výmeny informácií z registrov trestov, jednak zohľadnili rovnako, ako sa zohľadňujú skoršie vnútroštátne odsúdenia podľa vnútroštátneho práva, a jednak, aby sa im v súlade s vnútroštátnym právom priznali rovnocenné právne účinky, aké vnútroštátne právo v tejto súvislosti priznáva vnútroštátnym odsúdeniam, pokiaľ ide o skutkové okolnosti, alebo hmotnoprávne, či procesnoprávne účinky (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 26). Článok 3 ods. 2 rámcového rozhodnutia spresňuje, že táto povinnosť sa uplatňuje v predsúdnom konaní, v súdnom konaní a vo vykonávanom konaní, najmä pokiaľ ide o uplatniteľné procesné pravidlá vrátane pravidiel uplatniteľných na kvalifikáciu trestného činu, druh a výšku trestu, ako aj pravidiel, ktorými sa riadi výkon rozhodnutia. Aj odôvodnenia č. 2 a 7 rámcového rozhodnutia stanovujú, že vnútroštátny súd musí mať možnosť zohľadniť odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch vrátane určenia toho, ako sa môžu realizovať spôsoby výkonu, a že účinky takeého odsúdenia by mali byť rovnocenné účinkom vnútroštátneho rozhodnutia v každej fáze konania (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 27).

Z toho, čo bolo uvedené, vyplýva, že toto rámcové rozhodnutie sa v zásade týka situácií, keď bolo začaté nové trestné konanie proti osobe, ktorá bola už predtým odsúdená v inom členskom štáte. Tento pojem „*nové trestné konanie*“ zahŕňa tak predsúdne konanie, samotné súdne konanie, ako aj výkon uloženého trestu.

Ako však vyplýva zo spisu predloženého Súdnemu dvoru, vo veci samej nie je osoba D. B. Ladu predmetom nového trestného konania v Maďarsku v tom zmysle, v akom sa to uvádza v predchádzajúcom bode, keď by pre

⁵¹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Daniel Bertold Lada* – body 26 až 49.

príslušný vnútroštátny súd vznikala otázka zohľadnenia rozhodnutia, ktoré vydal rakúsky súd.

Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že osobitné konanie o uznanie účinkov rozsudku vydaného v zahraničí podľa § 46 až § 48 maďarského zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach predstavuje etapu, ktorú je nevyhnutné splniť vopred, aby bolo v rámci nového trestného konania proti osobe v Maďarsku možné zohľadniť skoršie odsúdenie tejto osoby, ktoré vyhlásil súd iného členského štátu za iné skutky. Keďže predmetné osobitné konanie o uznanie je nevyhnutné na zohľadnenie odsúdení osoby v zahraničí, ktoré by jej mohli priťažiť v prípade, že by proti nej bolo začaté nové trestné konanie, zdá sa, že tento osobitný postup uznávania je neoddeliteľne spojený s vykonávaním rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ. Preto s cieľom poskytnúť užitočnú odpoveď vnútroštátnemu súdu je relevantné podať výklad rámcového rozhodnutia, aby bolo možné overiť, či osobitné konanie o uznanie cudzieho rozsudku, o aké ide vo veci samej, toto rámcové rozhodnutie nezavaruje potrebného účinku.

Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a spisu predloženého Súdnemu dvoru EÚ vyplýva, že prostredníctvom § 46 až § 48 maďarského zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach sa zavádza osobitné konanie, v ktorom príslušné maďarské súdy predbežne uznávajú právoplatné odsúdenia vyhlásené zahraničnými súdmi a ktorého cieľom je priznať rozhodnutiu, ktorým sa tieto odsúdenia uznávajú, účinok odsúdenia vyhláseného maďarským súdom. Podľa vnútroštátneho súdu tento postup zahŕňa preskúmanie príslušného zahraničného odsúdenia s cieľom v prvom rade overiť najmä to, či boli počas zahraničného konania dodržané základné práva. Následne prináleží príslušnému vnútroštátnemu súdu prípadne zmeniť kvalifikáciu trestného činu v zmysle maďarského trestného zákona v znení účinnom v čase skutkových okolností a zmeniť druh alebo výšku trestu alebo opatrenie uložené súdom iného členského štátu, ak tieto nie sú v plnom súlade s tým, čo stanovuje maďarské právo.

Rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ prispieva k posilňovaniu vzájomnej dôvery v európskom priestore spravodlivosti, keďže podporuje justičnú kultúru, v ktorej sa v zásade zohľadňujú predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v inom členskom štáte. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že osobitné konanie o uznanie zavedené členským štátom EÚ, o aké ide vo veci samej, ktoré vo vzťahu k predchádzajúcemu odsúdeniu

vyhlásenému súdom iného členského štátu ukladá povinnosť overiť, či tento súd dodržal základné práva dotknutej osoby, predstavuje, pokiaľ neexistujú výnimočné okolnosti, spochybnenie zásady vzájomnej dôvery, a teda jeden z cieľov stanovených v rámcovom rozhodnutí 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ [pozri v tomto zmysle stanovisko Súdneho dvora EÚ 2/13 (Pristúpenie EÚ k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd), bod 191, a rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-404/15 a C-659/15 *Aranyosi a Căldăraru*, bod 78].

Článok 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ teda výslovne zakazuje také preskúmanie, o aké ide vo veci samej, keďže odsudzujúce rozhodnutia vydané v iných členských štátoch sa musia zohľadniť tak, ako boli vyhlásené (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 37).

Vzhľadom na to, hoci rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ bráni opätovnému preskúmaniu, o aké ide vo veci samej, ktoré môže viesť k zmene kvalifikácie trestného činu a zmenu trestu uloženého v inom členskom štáte, je potrebné konštatovať, že toto rámcové rozhodnutie nebráni tomu, aby členský štát, v ktorom prebieha nové trestné konanie, mohol spresniť podmienky, za akých budú zohľadnené predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v tomto inom členskom štáte, pričom jediným cieľom týchto spresnení je určiť, či je možné týmto odsúdeniam priznať právne účinky rovnocenné účinkom, ktoré sú priznané predchádzajúcim vnútroštátnym odsúdeniam podľa vnútroštátneho práva.

Takéto konštatovanie podporuje aj odôvodnenie č. 13 tohto rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ, podľa ktorého by vylúčenie možnosti preskúmať predchádzajúce odsúdenie nemalo členskému štátu brániť vydať v prípade potreby rozhodnutie, ktorým prizná predchádzajúcemu odsúdeniu rovnocenné právne účinky. Ako totiž vyplýva z odôvodnenia č. 5 tohto rámcového rozhodnutia, jeho cieľom nie je zosúladiť účinky, ktoré rôzne vnútroštátne právne predpisy priznávajú predchádzajúcim odsúdeniam, a povinnosť zohľadňovať predchádzajúce odsúdenia vyhlásené v iných členských štátoch existuje iba v takom rozsahu, v akom sa podľa vnútroštátneho práva zohľadňujú predchádzajúce vnútroštátne odsúdenia. Odôvodnenie č. 6 tohto rámcového rozhodnutia v tejto súvislosti uvádza, že toto rámcové rozhodnutie „*neustanovuje povinnosť zohľadňovať predchádzajúce odsúdenia napríklad v prípadoch, keď informácie získané podľa uplatniteľných nástrojov nie sú postačujúce, keď by vnútroštátne od-*

súdenie za čin, za ktorý sa uložili predchádzajúce odsúdenia, nebolo možné, alebo keď je sankcia uložená predchádzajúcim odsúdením vo vnútroštátnom právnom systéme neznáma“.

Preto aj keď rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ nebráni členskému štátu v prípade potreby vydať rozhodnutie, ktorým prizná predchádzajúcemu odsúdeniu vyhlásenému v inom členskom štáte rovnocenné právne účinky, vydanie takého rozhodnutia v žiadnom prípade nezahŕňa vykonanie predchádzajúceho osobitného vnútroštátneho konania o uznanie, o aké ide vo veci samej (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-171/16, *Beškov*, bod 38).

Rámcové rozhodnutie 2009/315/SVV výmene informácií z registrov trestov a rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ sú neoddeliteľne spojené. Je totiž potrebné, aby príslušné orgány členských štátov spolupracovali s náležitou starostlivosťou a jednotne, pokiaľ ide o výmenu informácií o odsúdeniach za trestné činy, aby sa zabránilo tomu, že vnútroštátne súdne orgány rozhodujúce v novom trestnom konaní proti osobe, ktorá už bola odsúdená súdmi iných členských štátov na základe iných skutočností, budú rozhodovať bez toho, aby zohľadnili tieto predchádzajúce odsudzujúce rozhodnutia. Vnútroštátne postupy, ktoré by mohli ohroziť túto obozretnú výmenu informácií, by teda odporovali tak rámcovému rozhodnutiu 2009/315/SVV výmene informácií z registrov trestov v spojení s rozhodnutím 2009/316/SVV o Európskom informačnom systéme registrov trestov, ako aj rámcovému rozhodnutiu 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ.

Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

5.4 Výrok rozhodnutia⁵²

Súdny dvor EÚ, po posúdení relevantných aspektov posudzovanej polemiky, vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*, **judikoval nasledovné** – rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ v spojení s čl. 82 Zmluvy o fungovaní EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby v rámci nového trestného konania začatého v členskom štáte proti danej osobe podliehalo zohľadnenie skoršieho konečného odsudzujúceho roz-

⁵² Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada* – výrok rozhodnutia.

sudku, ktorý vydal súd iného členského štátu proti rovnakej osobe za iné skutky, osobitnému predchádzajúcemu konaniu o uznanie, o aké ide vo veci samej, zo strany súdov tohto prvého členského štátu.

Kapitola 6

Uloženie trestnej sankcie za trestný čin spáchaný zástupcom právnickej osoby: rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-203/21 – *Delta Stroy 2003*

6.1 Návrh na začatie konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnyim dvorom EÚ vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*⁵³ sa týka výkladu čl. 4 a 5 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV o konfiškácii, ako aj čl. 49 Charty základných práv EÚ.

Tento návrh bol podaný v rámci konania začatého proti spoločnosti Delta Stroy 2003 EOOD (ďalej len „Delta Stroy“) na účely uloženia peňažného trestu tejto spoločnosti za trestný čin súvisiaci s daňou z pridanej hodnoty (DPH), ktorého spáchanie sa kladie za vinu jej konateľke a zástupkyňi Z. K.

6.2 Skutkový stav a prejudiciálne otázky⁵⁴

Z. K. je konateľkou a zástupkyňou spoločnosti Delta Stroy, ktorá má sídlo v Burgase (Bulharsko). Z. K. bola 5. augusta 2019 obvinená z toho, že v tejto funkcii a vo forme pokračujúceho trestného činu sa vyhýbala zaplateniu daňového dlhu v celkovej výške 11 388,98 BGN (približne 5 800 eur), ktorá zodpovedá DPH splatnej za zdaňovacie obdobia marec, apríl a júl 2009, čo je trestný čin stanovený a trestný podľa čl. 255 ods. 1 bodov 2 a 3 bulharského Trestného zákona (*Nakazatelen kodeks*). Ku dňu podania tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania toto trestné konanie prebiehalo na Krajskom súde Burgas (*Okräžen säd – Burgas*).

Dňa 9. decembra 2020 prokurátor Krajskej prokuratúry Burgas (*Okräžna prokuratura – Burgas*) podal na základe čl. 83a a nasl. Bulharského zákona o priestupkoch a správnych sankciách z roku 1969 (*zakon za administrativnite narušenija i nakazania*; ďalej len „zákon o priestupkoch“) v rámci samostatného konania na tento súd návrh, aby bol spoločnosti Delta Stroy uložený

⁵³ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. novembra 2022 vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*.

⁵⁴ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003* – body 19 až 27.

peňažný trest z dôvodu, že táto spoločnosť získala majetkový prospech z trestného činu, ktorý spáchala Z.K. K tomuto návrhu bola pripojená obžaloba proti Z. K.

Krajský súd Burgas (*Okrážen sád – Burgas*) má pochybnosti o súlade čl. 83a a nasl. zákona o priestupkoch s rámcovým rozhodnutím 2005/212/SVV o konfiškácii, ako aj so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov zakotvenou v čl. 49 Charty základných práv EÚ, keďže umožňujú trestnému súdu uložiť právnickej osobe peňažný trest za trestný čin, ktorý je predmetom súbežného trestného konania, ktoré ešte nebolo právoplatne skončené. Tento súd najprv pripomína, že skoršie znenie relevantných ustanovení zákona o priestupkoch stanovovalo, že právnickej osobe možno uložiť peňažný trest za trestný čin spáchaný fyzickou osobou v súvislosti s činnosťou tejto právnickej osoby až po tom, čo súdne rozhodnutie odsudzujúce uvedenú fyzickú osobu nadobudlo právoplatnosť. Po zmene týchto ustanovení sa však od tejto požiadavky upustilo. Uvedený súd vysvetľuje, že v prejednávanej veci boli začaté dve súbežné konania, jedno proti Z. K. na základe čl. 255 ods. 1 bulharského Trestného zákona pre daňový trestný čin, ktorého sa údajne dopustila, a druhé proti spoločnosti Delta Stroy na základe čl. 83a a nasl. zákona o priestupkoch s cieľom uložiť tejto spoločnosti peňažný trest vo výške rovnajúcej sa majetkovému prospechu získanému z tohto trestného činu. Ten istý súd uvádza, že zákona o priestupkoch neupravuje možnosť prerušiť konanie začaté na základe jeho čl. 83a a nasl. až do doby, kým bude ukončené trestné konanie proti Z. K. Vnútroštátny súd sa ďalej domnieva, že uloženie peňažného trestu právnickej osobe z dôvodu spáchania trestného činu fyzickou osobou, vo výške zodpovedajúcej výhode, ktorú táto právnická osoba získala alebo by mohla získať z tohto trestného činu, predstavuje úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu príjmov z trestného činu v zmysle čl. 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV o konfiškácii.

Napokon vnútroštátny súd pripomína, že čl. 49 Charty základných práv EÚ zakotvuje zásadu zákonnosti trestných činov a trestov, ktorá obsahuje zákaz uložiť trest skôr, ako bolo konštatované spáchanie trestného činu. Pokiaľ však ide o zákona o priestupkoch, otázka, či fyzická osoba skutočne spáchala trestný čin, nie je uvedená medzi okolnosťami, ktoré musí trestný súd na účely uloženia prípadného peňažného trestu právnickej osobe posúdiť podľa čl. 83d ods. 5 tohto zákona. Konanie podľa čl. 83a a nasl. zákona o priestupkoch tak v praxi umožňuje uložiť právnickej osobe trest len na základe okolností uvedených v obžalobe podanej voči zástupcovi a konateľovi tejto právnickej

osoby v súvislosti s konkrétnym trestným činom, ktorého existencia ešte nebola preukázaná právoplatným súdnym rozhodnutím.

Za týchto podmienok Krajský súd Burgas (*Okrážen šad – Burgas*) rozhodol prerušiť konanie a položiť **Súdnemu dvoru EÚ tieto prejudiciálne otázky**:⁵⁵

1. Majú sa čl. 4 a 5 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV o konfiškácii, ako aj čl. 49 Charty základných práv EÚ vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, podľa ktorej v konaní, akým je konanie vo veci samej, môže vnútroštátny súd uložiť právnickej osobe trest za konkrétny trestný čin, spáchanie ktorého ešte nebolo konštatované, keďže je predmetom súbežného trestného konania, ktoré ešte nebolo právoplatne ukončené?
2. Majú sa čl. 4 a 5 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV o konfiškácii, ako aj čl. 49 Charty základných práv EÚ vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, podľa ktorej v konaní, akým je konanie vo veci samej, môže vnútroštátny súd uložiť právnickej osobe trest tak, že výšku tohto trestu stanoví vo výške výhody získanej konkrétnym trestným činom, spáchanie ktorého ešte nebolo konštatované, pretože je predmetom súbežného trestného konania, ktoré ešte nebolo právoplatne ukončené?

6.3 Analýza Súdneho dvora⁵⁶

Prvú otázku je potrebné preformulovať tak, že jej cieľom je v podstate určiť, či sa má čl. 48 Charty základných práv EÚ vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej vnútroštátny súd môže uložiť právnickej osobe trestnú sankciu za trestný čin, za ktorý je zodpovedná fyzická osoba, ktorá má právomoc zaväzovať alebo zastupovať túto právnickú osobu, v prípade, že táto zodpovednosť nebola ešte právoplatne preukázaná.

Podľa čl. 48 ods. 1 Charty základných práv EÚ každý, kto je obvinený, sa považuje za nevinného, kým jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom. Táto zásada sa uplatní pri určovaní objektívnych znakov skutkovej podstaty porušenia, za ktoré by bolo možné uložiť správne sankcie trestno-

⁵⁵ Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd Burgas (Bulharsko) 31. marca 2021 – trestné konanie proti Delta Stroy 2003“ EOOD (vec C-203/21).

⁵⁶ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003* – body 28 až 68.

právnej povahy (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-546/18, *Adler Real Estate a iní*, bod 46, ako aj citovaná judikatúra), ako je to v prejednávanej veci. Článok 48 ods. 2 Charty základných práv EÚ, okrem toho stanovuje, že každý, kto je obvinený, má zaručené právo na obhajobu. Súdny dvor už rozhodol, že dodržiavanie práva na obhajobu predstavuje v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, základnú zásadu práva EÚ [rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-550/07 P, *Akzo Nobel Chemicals a Akros Chemicals proti Komisii a iným*, bod 92, ako aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-791/19, *Komisija proti Poľsku* (Disciplinárny režim sudcov), bod 204].

Podľa vnútroštátneho súdu z ustanovení čl. 83a ods. 1 v spojení s čl. 83b a 83f zákona o priestupkoch vyplýva, že právnickej osobe možno uložiť trestnú sankciu v prípade, že sa obohatila alebo sa môže obohatiť v dôsledku trestného činu pripisovaného fyzickej osobe, ktorá je oprávnená ju zaväzovať alebo ktorá ju zastupuje, a to ešte predtým, ako bola táto fyzická osoba za tento trestný čin právoplatne odsúdená. Z vnútroštátneho rozhodnutia okrem toho vyplýva, že súd, ktorému bol predložený návrh príslušného prokurátora na uloženie peňažného trestu právnickej osobe podľa čl. 83a ods. 1 zákona o priestupkoch, musí v súlade s čl. 83d ods. 5 tohto zákona vec preskúmať len na základe skutočností uvedených v poslednom uvedenom ustanovení, t. j. získanie neoprávnenej výhody dotknutou právnickou osobou, existencia väzby medzi páchatelom trestného činu a získanou výhodou, existencia súvislosti medzi trestným činom a získanou výhodou, ako aj povaha a hodnota výhody, pokiaľ je táto výhoda majetkovej povahy. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že všetky tieto skutočnosti vychádzajú z predpokladu, že bol spáchaný trestný čin, a dodáva, že súd, ktorému bol predložený návrh príslušného prokurátora, nie je oprávnený spochybniť dôvodnosť tohto predpokladu, lebo otázku, či bol trestný čin spáchaný, možno riešiť len v rámci trestného konania vedeného proti dotknutej fyzickej osobe.

Napokon zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, nijako nevyplýva, že právnická osoba má právo podať opravný prostriedok v rámci neobmedzenej právomoci, ktorý by jej umožnil v neskoršom štádiu konania začatého proti nej spochybniť, že k trestnému činu skutočne došlo. Aj keď sa totiž táto právnická osoba môže odvolať proti svojmu odsúdeniu podľa čl. 83e zákona o priestupkoch, zdá sa, že ani súd rozhodujúci o odvolaní nemôže posúdiť existenciu uvedeného predpokladu. Rovnako tak konanie, ktoré viedlo k trestnému stíhaniu právnickej osoby, možno obnoviť len za určitých veľmi osobitných okolností v súlade s čl. 83f tohto zákona. Preto bez toho, aby bolo

nutné rozhodnúť o tom, či tieto dôvody na obnovu konania priznávajú súdu rozhodujúcemu vo veci rozsiahlejšie právomoci, než aké mal pri rozhodovaní v prvostupňovom konaní alebo v odvolacom konaní, stačí teda konštatovať, že ide o výnimočný opravný prostriedok, ktorý právnická osoba odsúdená v trestnom konaní nemôže automaticky využiť podľa čl. 83a a nasl. uvedeného zákona.

Z toho vyplýva, že právnická osoba môže byť právoplatne sankcionovaná za trestný čin pripisovaný fyzickej osobe, ktorá je oprávnená ju zaväzovať alebo zastupovať, bez toho, aby príslušný súd mohol posúdiť, či tento trestný čin skutočne nastal, a bez toho, aby právnická osoba mohla v tejto súvislosti účinne uplatniť svoje pripomienky.

Takáto situácia môže viesť k zjavne neprimeranému porušeniu zásady prezumpcie nevinu, ako aj práva na obhajobu, ktoré sú tejto právnickej osobe zaručené na základe čl. 48 Charty základných práv EÚ. Hoci je pravda, že čl. 48 Charty nebráni tomu, aby členský štát uplatňoval skutkové alebo právne domnienky, prináleží tomuto členskému štátu, aby udržiaval domnienky, ktoré sú upravené v jeho trestnom práve, v primeraných medziach s prihliadnutím na závažnosť veci a pri zachovaní práva na obhajobu, inak by došlo k neprimeranému porušeniu zásady prezumpcie nevinu zakotvenej v ods. 1 tohto článku (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-546/18, *Adler Real Estate a iní*, bod 47).

Súd, ktorý má uložiť trest právnickej osobe, je oprávnený rozhodnúť iba o určitých konkrétnych skutočnostiach bez toho, aby mohol posúdiť existenciu trestného činu, ktorý môže odôvodňovať takýto trest. Z toho vyplýva, že táto právnická osoba nemôže účinne vykonávať svoje právo na obhajobu, pretože nemôže spochybniť existenciu tohto trestného činu, a v konečnom dôsledku musí znášať dôsledky existencie samostatného konania začatého proti fyzickej osobe, ktorá je oprávnená ju zaväzovať alebo zastupovať.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že právo na obhajobu má subjektívnu povahu, takže možnosť toto právo skutočne uplatniť musia mať samotní dotknutí účastníci konania (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-546/18, *Adler Real Estate a iní*, bod 59, ako aj citovaná judikatúra). Okrem toho, vôbec nemožno vylúčiť rozdielnosť záujmov medzi právnickou osobou a fyzickou osobou, ktorá je oprávnená ju zaväzovať alebo zastupovať.

Takýto záver nemôže byť spochybnený možnosťou právnickej osoby podať podľa čl. 83f zákona o priestupkoch návrh na obnovu konania s cieľom dosiahnuť oslobodenie od peňažného trestu, ktorý jej bol uložený, najmä

v prípade, ak fyzická osoba, ktorá je oprávnená ju zaväzovať alebo zastupovať, je zbavená obvinení, ktoré boli proti nej vznesené. Takýto opravný prostriedok nemožno stotožňovať s odvolaním podaným v rámci neobmedzenej právomoci, ktoré by táto právnická osoba mohla podať automaticky.

Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

6.4 Výrok rozhodnutia⁵⁷

Súdny dvor EÚ, po posúdení relevantných aspektov posudzovanej polemiky, vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*, **judikoval nasledovné** – článok 48 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej vnútroštátny súd môže uložiť právnickej osobe trestnú sankciu za trestný čin, za ktorý je zodpovedná fyzická osoba, ktorá je oprávnená zaväzovať alebo zastupovať túto právnickú osobu, v prípade, že tejto právnickej osobe nebolo umožnené spochybníť existenciu tohto trestného činu.

⁵⁷ Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003* – výrok rozhodnutia.

Záver

Kým v minulosti trest odňatia bol vykonávaný výlučne vo vnútroštátnych podmienkach, v súčasnosti sú uplatniteľné mechanizmy jeho výkonu v inom štáte. Základom pre takýto postup je mechanizmus vzájomného uznávania justičných rozhodnutí, ktorý nedávno predstavila EÚ. Vzájomné uznávanie justičných rozhodnutí je kľúčovou formou spolupráce medzi v trestných veciach členskými štátmi EÚ. Jeho realizácia sa stala jedným z hlavných okruhov aktivity EÚ v oblasti trestného práva, pričom má od neho veľké očakávania.

Pokiaľ ide uplatniteľnú právnu úpravu v oblasti uznávania trestu odňatia slobody a s ním súvisiacich otázok v kontexte EÚ, najzásadnejším právnym predpisom je rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody alebo opatrení zahŕňajúcich pozbavenie osobnej slobody; s uvedeným rámcovým predpisom súvisia taktiež rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní probačných opatrení a alternatívnych sankcii a rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch EÚ v novom trestnom konaní.

Na jednej strane, právna úprava regulačne obsiahla predpokladané otázky súvisiace s uznávaním trestu odňatia slobody. Na strane druhej, ani najprecíznejšia právna úprava, žiaľ, nedokáže obsiahnuť všetky potrebné otázky, hlavne jej tvorcami nepredpokladané otázky. V rámci aplikačnej praxe sa stále objavujú polemické otázky, ktorých odpoveď právna úprava nepozná, a to otvára možnosť vyjadriť sa Súdnemu dvoru EÚ.

Súdny dvor EÚ vo veci C-221/19, A. V., judikoval, že ustanovenia čl. 8 ods. 2 až 4, čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 19 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody sa majú vykladať v tom zmysle, že umožňujú vyhlásiť rozsudok ukladajúci súhrnný trest, ktorý pokrýva nielen jeden alebo viacero trestov, ktoré boli predtým uložené dotknutej osobe v členskom štáte, v ktorom sa tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest vyhlasuje, ale aj jeden alebo viacero trestov, ktoré jej boli uložené v inom členskom štáte a ktoré sa vykonávajú podľa tohto rámcového rozhodnutia v prvom členskom štáte. Takýto rozsudok ukladajúci súhrnný trest však nemôže viesť k prispôbeniu dĺžky alebo povahy týchto posledných uvedených trestov, ktoré prekračuje striktné hranice stanovené v čl. 8 ods. 2 až 4 tohto rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV, k porušeniu povinnosti stanovenej v jeho čl. 17 ods. 2 započítať celé obdobie odňatia slobody, ktoré už prípadne vy-

konala odsúdená osoba v štáte pôvodu, do obdobia odňatia slobody, ktoré má vykonať vo vykonávajúcom štáte, alebo k preskúmaniu trestov uložených tejto osobe v inom členskom štáte v rozpore s čl. 19 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia. Článok 3 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ v spojení s jeho odôvodnením č. 14 sa má vykladať v tom zmysle, že umožňuje vyhlásenie rozsudku ukladajúceho súhrnný trest, ktorý pokrýva nielen jeden alebo viacero trestov, ktoré boli predtým uložené dotknutej osobe v členskom štáte, v ktorom sa tento rozsudok ukladajúci súhrnný trest vyhlasuje, ale aj jeden alebo viacero trestov, ktoré jej boli uložené v inom členskom štáte a ktoré sa vykonajú podľa rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV v prvom členskom štáte, pod podmienkou, že uvedený rozsudok ukladajúci súhrnný trest spĺňa, pokiaľ ide o tieto posledné uvedené tresty, podmienky a hranice vyplývajúce z čl. 8 ods. 2 až 4, čl. 17 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV.

Vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*, Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 17 ods. 1 a 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV o vzájomnom uznávaní trestov odňatia slobody sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje vnútroštátne pravidlo, ktoré je vykladané takým spôsobom, že umožňuje vykonávajúcemu štátu priznať odsúdenej osobe skrátenie dĺžky trestu z dôvodu práce, ktorú vykonala počas odňatia slobody v štáte pôvodu, aj keď príslušné orgány štátu pôvodu v súlade so svojim právnym poriadkom takéto skrátenie trestu nepriznali. Právo EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd je povinný zohľadniť všetky pravidlá vnútroštátneho práva a vykladať ich v čo najväčšej možnej miere v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV tak, aby dosiahol ním sledovaný výsledok, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní výklad podaný vnútroštátnym súdom rozhodujúcim v poslednom stupni, ktorý nie je zlučiteľný s právom EÚ.

Vo veci C-2/19, *A. P.*, Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV o vzájomnom uznávaní alternatívnych sankcií v spojení s jeho čl. 4 ods. 1 písm. d) sa má vykladať v tom zmysle, že uznanie rozsudku, ktorým bol uložený trest odňatia slobody, ktorého výkon je odložený iba pod podmienkou dodržania zákonnej povinnosti zdržať sa spáchania nového trestného činu počas probačnej doby, patrí do pôsobnosti tohto rámcového rozhodnutia, pokiaľ táto zákonná povinnosť vyplýva z tohto rozsudku alebo probačného rozhodnutia vydaného na základe tohto rozsudku, čo musí overiť vnútroštátny súd.

Vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*, Súdny dvor EÚ judikoval, že rámcové rozhodnutie 2008/675/SVV o zohľadňovaní odsúdení v EÚ v spojení s čl. 82 Zmluvy o fungovaní EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby v rámci nového trestného konania začatého v členskom štáte proti danej osobe podliehalo zohľadnenie skoršieho konečného odsudzujúceho rozsudku, ktorý vydal súd iného členského štátu proti rovnakej osobe za iné skutky, osobitnému predchádzajúcemu konaniu o uznanie, o aké ide vo veci samej, zo strany súdov tohto prvého členského štátu.

Vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*, Súdny dvor EÚ judikoval, že článok 48 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej vnútroštátny súd môže uložiť právnickej osobe trestnú sankciu za trestný čin, za ktorý je zodpovedná fyzická osoba, ktorá je oprávnená zaväzovať alebo zastupovať túto právnickú osobu, v prípade, že tejto právnickej osobe nebolo umožnené spochybniť existenciu tohto trestného činu.

Použité zdroje

Literatúra

- FUNTA, R. – JURIŠ, F. – KLIMEK, L. *Európske právo, 3. doplnené a rozšírené vydanie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, 516 strán.
- BECCARIA, C. *O zločinoch a trestoch*. Bratislava: Kalligram, 2009, 128 strán.
- FÁBRY, A. *Väznenie. História a súčasnosť*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, 240 strán.
- FUNTA, R. – JURIŠ, F. – KLIMEK, L. *Európske právo, 3. doplnené a rozšírené vydanie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, 516 strán.
- IVOR, J. – POLÁK, P. – ZÁHORA, J. *Trestné právo hmotné I: Všeobecná časť, 2. vydanie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, 560 strán.
- KLIMEK, L. (ed.). *Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie za roky 2018 až 2022 vo veciach trestných*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, 204 strán.
- KLIMEK, L. (ed.). *Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vo veciach trestných*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, 392 strán.
- KLIMEK, L. (ed.). *Trestné právo Európskej únie v teórii a praxi: zborník vedeckých príspevkov so zameraním na teoretické a praktické otázky trestného práva Európskej únie, vrátane judikatúry Súdneho dvora Európskej únie*. Brno: Tribun EU, 2020, 958 strán.
- KLIMEK, L. *Polemické otázky trestného konania v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie*. In: KLIMEK, L. (ed.). *Trestné právo Európskej únie v teórii a praxi: zborník vedeckých príspevkov so zameraním na teoretické a praktické otázky trestného práva Európskej únie, vrátane judikatúry Súdneho dvora Európskej únie*. Brno: Tribun EU, 2020, s. 623 – 680.
- KLIMEK, L. *Procesnoprávne súvislosti trestného práva Európskej únie*. In: KLIMEK, L. (ed.). *Trestné právo Európskej únie v teórii a praxi: zborník vedeckých príspevkov so zameraním na teoretické a praktické otázky trestného práva Európskej únie, vrátane judikatúry Súdneho dvora Európskej únie*. Brno: Tribun EU, 2020, s. 169 – 256.
- KLIMEK, L. *Základy trestného práva Európskej únie*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017, 264 strán.
- KLIMEK, L. *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law*. Cham: Springer, 2017, 742 strán.
- KLIMEK, L. *Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii: Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2022, 416 strán.

- KLIMEK, L. *Zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii: Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024, 228 strán.
- MENCEROVÁ, I. a kol.: *Trestné právo hmotné: Všeobecná časť*, 3. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2021, 536 strán.
- MICHALOV, L. *Výkon trestu odňatia slobody a jeho vývoj*. Praha: C. H. Beck, 2024, 122 strán.
- ROMŽA, S. a kol. *Alternatívne spôsoby výkonu trestov*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018, 170 strán.
- ROMŽA, S. *Výkon trestu odňatia slobody v Slovenskej republike, analýza a zhodnotenie právnej úpravy, de lege lata*. In: *Forenzní vědy, právo, kriminalistika*, č. 2/2020, s. 210 – 220.

Právne predpisy

- Rámcové rozhodnutie Rady 2008/675/SVV z 24. júla 2008 o zohľadňovaní odsúdení v členských štátoch Európskej únie v novom trestnom konaní. Úradný vestník EÚ, L 220/32, 15. august 2008.
- Rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 327/27, 5. december 2008.
- Rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV. Úradný vestník EÚ, L 337/102, 16. december 2008.
- Zákon Národnej rady SR č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.
- Zákon Národnej rady SR č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.
- Zmluva o fungovaní EÚ v znení Lisabonskej zmluvy. Úradný vestník Európskej únie, C 83/47, 30. marec 2010.

Judikátúra Súdneho dvora EÚ a súvisiace dokumenty

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 10. novembra 2022 vo veci C-203/21, *Delta Stroy 2003*.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 15. apríla 2021 vo veci C-221/19, *A. V.*

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 15. apríla 2021 vo veci C-221/19, *A. V.*

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 26. marca 2020 vo veci C-2/19, *A. P.*

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 30. mája 2013 vo veci C-168/13 PPU, *Jeremy F. proti Premier ministre*.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. júla 2018 vo veci C-390/16, *Dániel Bertold Lada*.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. septembra 2012 vo veci C-42/11, *Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge*.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 8. novembra 2016 vo veci C-554/14, *Atanas Ognyanov*.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 16. novembra 2010 vo veci C-261/09, *Gaetano Mantello*.

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd Gdaňsk (Poľsko) 11. marca 2019 – trestné konanie proti *A. V.* (vec C-221/19).

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Krajský súd Burgas (Bulharsko) 31. marca 2021 – trestné konanie proti *Delta Stroy 2003*“ EOOD (vec C-203/21).

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Mestský súd Sofia (Bulharsko) 3. decembra 2014 – Trestné konanie proti *Atanasovi Ognjanovovi* (vec C-554/14).

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Najvyšší súd Estónska (Estónsko) 4. januára 2019 – *A. P.* proti štátnej prokuratúre (vec C-2/19).

Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Obvodný súd Szombathely (Maďarsko) 13. júla 2016 – trestné konanie proti *Dánielovi Bertoldovi Ladovi* (vec C-390/16).

Judikátúra Najvyššieho súdu SR

Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015 sp. zn. 4 Urto 1/2015.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. mája 2017 sp. zn. 4 Urto 4/2017.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2017 sp. zn. 4 Urto 2/2017.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. februára 2016 sp. zn. 4 Urto 1/2016.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. apríla 2018 sp. zn. 5 Urto 3/2018.

O autorovi

Doc. JUDr. et PhDr. mult. Libor Klimek, PhD., Dr. h. c. je advokát, vysokoškolský učiteľ, autor a recenzent.

V aplikačnej praxi pôsobí ako samostatný advokát so sídlom v Starom Meste Bratislavy. Je špecialistom pre trestné právo. V minulosti pôsobil ako poradca prvého senátu Ústavného súdu SR vo veciach trestného práva. Pôsobil taktiež na Ministerstve spravodlivosti SR ako spolutvorca zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a spolutvorca Európskej siete pre práva obetí. Neskôr založil vlastnú advokátsku kanceláriu v Bratislave. Právne služby poskytoval klientom z 10 krajín (SR, Nemecko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo, Taliansko, Belgicko, Poľsko, Maďarsko, Srbsko a Litva).

Na akademickej pôde pôsobí ako docent na Katedre trestného práva, kriminológie, kriminalistiky a forenzných disciplín Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Ako hosťujúci profesor prednáša na Právnickej fakulte Lipskej Univerzity v Nemecku. Je externým členom štátnicových komisií trestného práva v doktorandskom stupni štúdia (PhD.) na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity, Právnickej fakulty Univerzity Komenského, Právnickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe (Česká republika) a Právnickej fakulty Univerzity vo Vilniuse (Litva).

Pravidelne prednáša na medzinárodných kongresoch, konferenciách a prednáškových pobytoch doma a v zahraničí, v minulosti napríklad v Oxforde (Spojené kráľovstvo), v Cambridge (Spojené kráľovstvo), v Lipsku (Nemecko), v Moskve (Rusko), v Prahe (Česko) či vo Varšave (Poľsko).

Je autorom renomovaných svetových vydavateľstiev *Wolters Kluwer* a *Springer*, ako aj časopisov *Justičná revue* a *Štát a právo*. V Moskve pôsobí ako člen redakčnej rady časopisu *Economic Problems and Legal Practice* (Ekonomické problémy a právna prax). Publikoval viac než 200 diel, a to vo viacerých krajinách sveta. Jeho diela boli citované takmer vo všetkých krajinách Európy, ale taktiež v mnohých krajinách Ázie (napr. v Japonsku, Číne, Iráne, Južnej Kórei, Thajsku) či krajinách Ameriky (napr. Spojené štáty Americké a Brazília), a v dielach renomovaných vydavateľstiev, ako napríklad Oxford University Press, Cambridge University Press, C. H. Beck, Springer či Wolters Kluwer. Citoval ho taktiež Európsky parlament a generálny advokát Súdneho dvora EÚ (vo veci C-268/17 – A. Y.).

Venuje sa taktiež posudkovej a expertíznej činnosti. Je oponentom diplomových, rigorózných a dizertačných prác. Je recenzentom odborných a vedeckých kníh vydaných na Slovensku, ako aj v zahraničí. Posudzuje odborné a vedecké články pre domáce a zahraničné časopisy – napr. pre časopis *Justičná revue*, ktorý vydáva Ministerstvo spravodlivosti SR, vo Švajčiarsku pre časopis *Pravidlá* [Laws], ako aj pre ruský časopis *Ekonomické problémy a právna prax* [Проблемы экономики и юридической практики], ktorý vydáva renomované moskovské vydavateľstvo Yur-VAK. Ako národný expert pre slovenské trestné právo vypracováva právne analýzy pre Ústav právnych vied Poľskej akadémie vied vo Varšave a participuje ako externý člen na jej medzinárodných projektoch.

Vzdelanie v odbore právo nadobudol na Fakulte práva Bratislavskej vysokej školy práva (2010). Na Univerzite v Cambridge získal certifikát britskej angličtiny (2011). Doktorandské štúdium v odbore trestné právo a obhajobu dizertačnej práce *European Arrest Warrant* (neskôr publikovaná vydavateľstvom Springer ako monografia, 2015, 375 strán) absolvoval s vyznamenaním, a to na Fakulte práva Paneurópskej vysokej školy (2013). Na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity obhájil habilitačnú prácu *Mutual Recognition of Judicial Decisions in European Criminal Law* (Springer, 2017, 742 strán) a bol habilitovaný na docenta v odbore trestné právo (2018).

Ovláda a pravidelne používa päť jazykov.